

Radničné noviny

Mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nítru

Október 2023 4. číslo / 5. ročník

Noviny pre
slabozrakých

Podjazd pod Univerzitným mostom je otvorený

Krátke správy

Radnica získala ďalších 25-tisíc eur na opravu strechy na tržnici

Ide o financie z dotačného programu ministerstva kultúry Obnovme si svoj dom. Z rovnakej dotácie v minulosti mesto financovalo projektovú a prípravnú dokumentáciu a obnovu časti historických okien v budove mestskej tržnice, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou s prioritným stupňom ochrany. Z dotácie chce mesto obnoviť strechu a súvisiace konštrukcie. Ide o štvrtú etapu obnovy. Z vlastných zdrojov mesto pokračuje aj v obnove ďalších historických okien. Na tržnici ich je celkovo 175.

V Nitre sa stretli partneri zo 7 európskych krajín a Kolumbie

Španielsko, Taliansko, Lotyšsko, Slovensko, Spojené kráľovstvo, Nemecko, Belgicko a Kolumbia. Šieste valné zhromaždenie výskumného a inovačného projektu IN-HABIT, ktorého súčasťou je aj mesto Nitra, sa konalo 11. a 12. septembra. Viac ako 20 účastníkov v prvý deň hostila Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, druhý deň zasa mesto Nitra v Nitrianskej synagóge. Odznali príspevky o implementácii projektu v Nitre a ďalších partnerských mestách - v Gordóbe, Rige a Lucce.

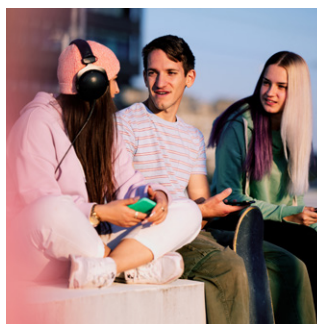

Rozšírený „kruháč“ na Čermáni

Na Dolnočermánskej ulici v smere od Cabajskej ulice mesto rozširuje jeden štvrtoblúk na okružnej križovatke. Kruhový objazd nebol prispôsobený pre ťažkú a nadrozmernú dopravu, ktorá tadiaľ prechádza kvôli výstavbe na Golianovej ulici. Krajné obrubníky boli zdevastované, pretože autám nevychádzal polomer zatáčania a kolesami vychádzali až na zeleň, ktorú tiež ničili. Aktuálne prebieha rozšírenie časti komunikácie, preložilo sa verejné osvetlenie a upravuje sa povrch chodníkov doplnený o bezpečnostnú dlažbu.

Návšteva športovkyň, ktoré reprezentovali Nitru vo svete

Primátor Nitry prijal na úrade zástupcov dvoch úspešných športových klubov - Arabeska a GymGol Klub Nitra. Oba mesto ešte v júni reprezentovali na významných podujatiach. Gymnastky z Arabesky boli na Svetových hrách špeciálnych olympiád v Berlíne najúspešnejšie v rámci slovenskej výpravy. Ela Nemčeková si priniesla dve zlaté, jednu striebornú medailu, jedno štvrté a jedno šieste miesto. Gizela Billíková vybojovala dve strieborné a tri bronzové medaily. Na Majstrovstvách sveta vo fitness detí v srbskom Čačaku Nitru reprezentovalo päť dievčat - Ema Poljačeková, Laura Baková, Nela Poljačeková, Emma Červeňová a Hana Muková. GymGol Klub Nitra získal jedno zlato, trikrát striebro a jedno piate miesto.

Ako vyzerá voľný čas ľudí v roku 2040?

Nitra je súčasťou projektu Odkaz pre kraj, na ktorom spolupracuje YouthWatch, Nitrianska krajská rada mládeže a Mesto Nitra. Cieľom je zmapovať predstavy mladých ľudí o budúcnosti v roku 2040. Svoje otázky o tom, čo ich zaujíma o trávení voľného času v roku 2040 môžu zaznamenať v dotazníku. Ich otázky pomôžu lepšie porozumieť, ako mladí vnímajú budúcnosť a aké sú ich očakávania.

Dotazník - QR kód:

Nepotrebný elektroodpad odvezú priamo z vašej adresy

Služba je bezplatná a je potrebné si ju vopred objednať na stránke www.zberelektroodpadu.sk. Okrem televízorov, monitorov, neóniek a žiaroviek firma odoberá všetok ostatný elektroodpad. Podmienkou bezplatného odvozu spotrebiča z vašej adresy je odovzdať aspoň jeden veľký spotrebič s minimálnou hmotnosťou 25 kg (napríklad chladnička, práčka, sporák apod.) alebo kôpku rôznych menších spotrebičov, ktorých celková hmotnosť je aspoň 25 kg.

Najbližší zber je naplánovaný na 21. októbra od 8. do 12. hodiny.

Slávnostné uvítanie detí do života

Primátor Marek Hattas uvítal v obradnej sieni mestského úradu 21 nových malých obyvateľov Nitry. Išlo o štvrté slávnostné uvítanie v tomto roku, na ktorom mesto víťalo deti narodené najmä v máji, júni a časť narodenú v prvej polovici júla. Uvítania radnica organizuje spravidla každé dva až tri mesiace v závislosti od počtu doručených „Súhlasov so spracovaním osobných údajov“. Len na základe neho je možné rodičom zaslať pozvánku. Zároveň mesto vypláca jednorazový príspevok 85 eur pri narodení dieťaťa. Príspevok je vyplatený až po doručení vyplneného súhlasu so spracovaním osobných údajov. Príspevok je vyplatený bez ohľadu na to, či sa rodičia zúčastnia slávnostného uvítania detí.

- Súhlas so spracovaním osobných údajov „Spoločné uvítanie detí – nových občanov mesta Nitry“

- Jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa

Aktívne aj vo vyššom veku

EDITORIÁL

Aktuálne číslo Radničných novín je venované všetkým vám, milé seniorky a milí seniori. Október je mesiacom úcty k starším a ja som veľmi rád, že kolegovia z nášho mestského úradu pre vás pracujú ako v októbri, tak aj počas celého roka.

Mesto Nitra starším obyvateľom ponúka hneď niekoľko podporných služieb a zabezpečuje chod miest, kde môžete tráviť voľný čas a stretávať nových ľudí. Zároveň podporujeme aktivity miestnych jednot dôchodcov, a to aj finančne. Napriek tomu, že mestá a obce na Slovensku sú v neľahkej situácii, naši sme peniaze na to, aby sme tento rok podporili seniorov v jednotách dôchodcov síce skromným, ale predsa len príspevkom za každého člena.

Počas uplynulých týždňov som mal možnosť stretnúť stovky z vás, s mnohými sa porozprávať či zagrátulovať k jubileám a sviatkom v rámci stretnutí Mesiaca úcty k starším. Videli sme sa na Kyneku, v Párovských Hájoch, na Klokočine, v Mlynárčiach či na Zobore. Z osobnej skúsenosti môžem povedať, že seniori, ktorí sa stretávajú v rôznych organizáciách majú neskutočnú energiu, vitalitu a chuť na nové zážitky. Bol by som veľmi rád, ak by sa do jednot dôchodcov

prihlásilo ešte viac seniorov. V Nitre máme viac než šesťnásťtisíc ľudí starších ako 65 rokov, niečo cez dvetisíc z nich je združených v niektorej z organizácií. Preto by som rád vyzval aj vás, čitateľov týchto riadkov – ak ste v seniorskom veku, neváhajte a kontaktujte niektorú z miestnych organizácií jednoty dôchodcov alebo navštívte jedno z mestských denných centier v Olympii na Chrenovej alebo na Baničovej ulici na Klokočine. Možno prídete na nové podnety ako aktívne tráviť voľný čas.

Som presvedčený, že mnohých vás, skoršie narodených, zahreje pri srdci informácia, že už čoskoro otvoríme chodníčky na hradnom kopci. Ubehlo niekoľko desaťročí odvtedy, čo bol hradný areál prístupný zo strany Jesenského ulice. Celá jedna generácia nepozná tieto úžasné miesta priamo v srdci nášho mesta. To sa čoskoro zmení a ja pevne verím, že potešíme rovnako mladých ako aj vás pamätníkov.

Vážení obyvatelia mesta Nitry, prajem vám príjemne strávené jesenné dni. Nech sršíte optimizmom a životnou silou!

Marek Hattas
primátor mesta Nitry

Obsah

4 – 5

Život seniorov

6 – 7

Reorganizácia Hollého ulice

7 – 8

Ako sa v Nitre udržuje zeleň?

10 – 14

Meníme Nitru

15

Čo priniesol Európsky týždeň mobility?

16 – 17

Týždeň duševného zdravia očami odborníkov

18 – 19

Správy z mestského zastupiteľstva, komisií a VMČ

20 – 21

Jesenné upratovanie

22

TIC oslávil 30 rokov

facebook/nitrimesto

instagram/mesto_nitra

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 4/2023 | Ročník 5 | Vydáva: Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00 308 307 | Adresa redakcie: Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunitra.sk | Redakcia: Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Lenka Mareková, Roman Oravec, Mária Snopová, Jana Krajčovičová | Redakčná rada: Marta Rácová (predsedníčka), Miloslav Špoták, Miloš Dovičovič, Katarína Welnitzová, Martina Mojtovej, Andrej Sitkey, Jarmila Kráľová, Róbert Rathouský, Michal Šimonek | Grafická úprava: Roman Oravec | Tlač: Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o., Bratislavská cesta 3012, 945 05 Komárno | Vyšlo: október 2023 | Náklad: 8 000 ks | Bezplatná distribúcia na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 - 6073 | EV 5851/19.

Život seniorov v Nitre

V Nitre žije viac ako 16-tisíc ľudí vo veku nad 65 rokov. Mesto v tomto roku schválilo Program aktívneho starnutia na roky 2023 až 2030. Ako napovedá už samotný názov, cieľom je podporiť aktívne starnutie a pomôcť seniorom odkázaným na pomoc, aby mali možnosť čo najdlhšie ostať žiť vo svojom prirodzenom prostredí. V čom a ako im dokáže pomôcť mesto?

Mesto Nitra poskytuje celú sieť sociálnych služieb, ktoré sú nastavené tak, aby seniori mohli nielen ostať žiť doma, ale hlavne, aby mali možnosti aktívne tráviť čas, socializovať sa a ostať duchom stále mladí.

„Niekdedy sa nemám ani s kým porozprávať. Deti mám ďaleko. Tak som si zadovážila psíka. Pri prechádzkach stretnem veľa ľudí, mladých, aj starých a mám sa s kým porozprávať. Každý deň ideme na prechádzku, či svieti slnko, či prší. Musím. To je teraz moja práca,“ hovorí pani Alžbeta, ktorá celý život prežila v Nitre a posledné roky žije na Chrenovej. Keď sme sa jej opýtali, či nenavštevuje miestne Denné centrum v Olympii alebo Jednotu dôchodcov, čudovala sa, o čom hovoríme.

Ako môžu seniori aktívne tráviť voľný čas a byť súčasťou komunity?

V Nitre je len 2 140 seniorov združených v organizáciách. „Mnohí sú v dôchodkovom veku vitálni, majú potrebu sa socializovať, stretávať sa, porozprávať sa, zatancovať si, vzdelávať sa, byť užitoční a potom je tu druhá skupina starších ľudí, ktorí sú odkázaní na našu pomoc a volajú po zvýšenej ponuke sociálnych služieb. Je našou povinnosťou voči starším ľu-

ďom, ktorí odovzdali tejto spoločnosti nie málo energie a času, aby sme im zabezpečili dôstojné podmienky na dožitie v starobe. Mali by sme im vytvárať podmienky na kvalitný život aj v staršom veku,“ hovorí predsedníčka Rady seniorov a poslankyňa mestského parlamentu Martina Mojtovej.

Mesto Nitra má dve denné centrá. Jedno na Chrenovej v Olympii, druhé na Klokočine na Baničovej. „Hovoríme o bývalých kluboch dôchodcov. Seniori tu majú možnosť aktívne tráviť voľný čas. Robia rôzne voľnočasové, vzdelávacie, športové i kultúrne aktivity. Chodia na spoločné výlety. Pravidelne sa stretávajú a vzájomne sa podporujú a udržiavajú,“ hovorí vedúca odboru sociálnych služieb mesta Naďa Šimová.

A ako sa sem môže senior dostať? „V prípade záujmu senior navštívi jedno z našich denných centier a po zaplatení členského mu je vystavený členský preukaz, ktorý mu umožňuje využívať aktivity denného centra, vysvetľuje Šimová.

Okrem denných centier sa môžu seniori združovať aj v miestnych kluboch Jednoty seniorov. Ide o celoslovenskú sieť klubov. V Nitre má každá mestská časť svoj vlastný,

ktorý svojim členom ponúka možnosť ďalších aktivít.

Členom Jednoty seniorov mesto prispieva aj finančne

Radnica úzko spolupracuje s nitrianskymi Jednotami seniorov. Ich volení predstavitelia sú súčasťou Rady seniorov, ktorá je poradným orgánom primátora. „Vďaka rade mám lepší prehľad o potrebách seniorov a spätnú väzbu z ich života v meste. Na radnici máme strategické dokumenty, ktoré sa venujú našim starším obyvateľom, avšak nie je nad osobné stretnutia a vypočutie si požiadaviek konkrétnych ľudí,“ hovorí primátor Nitry Marek Hattas.

Podľa Šimovej bol jeden z najväčších problémov, ktoré mesto vnímalo, potreba priestorov. „Na stretávanie využívajú mestské kultúrne domy. Keďže tie sú majetkom mesta, podliehajú zákonu o majetku obcí a teda nemôžu byť prenajímané úplne bezodplatne,“ vysvetľuje.

„Jednotám dôchodcov sme v tomto roku prispeli na činnosť sumou 5 eur na každého jedného člena. Takže som veľmi rád, že sme našli cestu, aby financie neboli prekážkou pre aktívne trávenie času seniorov,“ dodáva primátor Hattas.

Svoje dlhoročné skúsenosti môžu využiť ako dobrovoľníci

Mesto Nitra podporilo projekt Tretí vek dobrovoľníctva, za ktorým stojí Nitrianske centrum dobrovoľníctva. Ide o dlhodobé dobrovoľnícke programy pre seniorov v Nitre. Cieľom je zvýšiť povedomie o dobrovoľníctve u seniorov, otvoriť im možnosti spolupráce s organizáciami a zaktivizovať ich tak, aby si skvalitnili nielen svoj život, ale aj život okolo nich. Do spolupráce sa zapojilo päť organizácií, medzi nimi sú Hospic – dom pokoja a zmieru u sv. Bernadetty,

Nitrava – Zariadenie sociálnych služieb Nitra, Alej na Prameni, Združenie STORM a Borinka– Alzheimercentrum – Zariadenie sociálnych služieb Nitra. „Dobrovoľníci sa môžu v organizáciách uplatniť ako spoločníci klientov pri trávení voľného času. Víťaná je aj pomoc s administratívnymi činnosťami, odovzdávanie svojich vedomostí a zručností pri organizovaní workshopov či kultúrnych akcií. Dobrovoľníci môžu preukázať svoje manuálne zručnosti v interiéri či exteriéri, kde sa môžu venovať napríklad aj záhradkárskym prácam. Majú priestor na realizáciu voľnočasových aj odborných aktivít a vlastných iniciatív za účelom zefektívnenia činnosti organizácií,“ povedala koordinátorka projektu Andrea Kosír Hugáňová z Nitrianskeho centra dobrovoľníctva.

Mama, babka, speváčka. Celý svoj život sa venuje hudbe a spevu. Jednou z najznámejších piesní, ktoré otextovala a naspievala je Optimistka, ktorú vysiela aj TV Senzi.

Čo vás motivuje rozveseľovať ľudí?

Keď som pozorovala ľudí pred začiatkom vystúpení, boli skleslí, sťažovali sa na svoj zlý zdravotný stav, na život ako taký, niektorí prišli o paličky alebo o barláč. Po pár piesňach odložili palice, tancovali, spievali, zabávali sa, zabudli na všetky starosti a bolesti a ďakovali mi za príjemne strávený čas.

Stretávanie ľudí pri hudbe a tanci má vždy zmysel. Hovorí sa, že tanec je najnenáročnejší šport, ktorý dokáže udržať ľudí v aktivite do vysokého veku. Okrem toho, hudba spája. Teším sa, že som celé roky radost-

Aké ďalšie podporné služby ponúka mesto seniorom?

- Sociálna služba v jedálni: Mesto denne stravuje okolo 900 klientov vo svojich denných centrách v Olympii a na Baničovej. Seniori majú možnosť vyzdvihnúť si obed v jedálni alebo si ho môžu nechať doviezť domov. Obedy mesto poskytuje všetkým obyvateľom po dovŕšení dôchodkového veku.

- Prepravná služba: Ak máte problém s prepravou napríklad do nemocnice alebo na úrad, mesto vám poskytne mestský sociálny taxík. Určený je pre ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím.

- Opatrovateľská služba: Mesto ju poskytuje klientom v ich domácom prostredí, kam za nimi príde opatrovateľ a pomôže im, napríklad so sprievodom k lekárovi, s nákupmi a podobne.

- Monitorovací náramok: Služí na okamžité zistenie krízovej situácie u seniora, ako

je napríklad pád, úraz alebo akákoľvek iná vážna zdravotná komplikácia. Mesto zabezpečuje náramok s 24-hodinovým monitorovaním. Nie je viazaný na pevnú linku, stačí mobil. V prípade núdze senior stlačí gombík, ktorý priamo zavolá dispečing.

Na všetky tieto služby sa môžete priamo informovať na sociálnom odbore v klientskom centre na Mestskom úrade v Nitre.

Pomoc a ulahčenie hľadania kontaktov na organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti pre obyvateľov Nitry môžete využiť aj online mapu poskytovateľov sociálnych služieb:

Elena Nagyová: Zdrojom aktivity je moja celoživotná láska k spevu a hudbe

nou súčasťou ich životov. Pri každom stretnutí je to o výmene energií a o vzájomnom obohacovaní sa.

Čo je zdrojom vašej aktivity? Ako si dobíjate baterky?

Zdrojom aktivity je moja celoživotná láska k spevu a hudbe. Baví ma práca v záhrade, aranžovanie kvetov pri rôznych príležitostiach, rada varím a pečiem najmä pre mojich vnukov, ktorí vždy ocenia jedlo od babičky.

Čo by ste zaželeli seniorom k ich sviatku – Mesiacu úcty k starším?

Spievajte, tancujte, zabávajte sa, čo najviac sa stretávajte. Želám vám veľa zdravia, šťastia, lásky a spokojnosti, aby vám vitalita a chuť žiť vydržala až do vysokého veku.

Vážení seniori,

tento mesiac je venovaný vám, našim starším spoluobčanom, aby sme vyjadrili našu vďaku, úctu a uznanie za váš prínos našej spoločnosti. Vaše skúsenosti, múdrosť a životné príbehy nám všetkým môžu poslúžiť ako inšpirácia. Ste zrkadlom minulosti a mostom do budúcnosti. Vaše životné cesty nám pripomínajú dôležitosť rodiny, trvalých hodnôt a vzájomnej starostlivosti. Mesiac úcty k starším je príležitosťou nielen na to, aby sme si vážili vás, ale aj na to, aby sme vytvorili prostredie, kde sa cítite ocenení a zapojení do našej komunity.

Vážení seniori, želim vám, nech tento mesiac úcty k starším bude pre vás plný radosti, spomienok a pocitu hrdosti na všetko, čo ste dosiahli.

profesorka Martina Mojtoová
predsedníčka Rady seniorov

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec, archív Elena Nagyová

Reorganizácia Hollého ulice

Informácie o rekonštrukcii spojnice medzi Starým mestom a Klokočinou sa začali v médiách objavovať pred takmer dva a pol rokmi. Práce mali podľa vtedajších vyjadrení začať v roku 2022. Doteraz nezačali. Prečo je to tak a kedy sa obyvatelia opravy Hollého ulice dočkajú?

V článku sa dozviete:

- Čo všetko bude reorganizácia obnášať
- Prečo trvá príprava tak dlho
- Ako do projektu zasiahla plánovaná výstavba v okolí
- V akej fáze sa projekt nachádza a kedy sa predpokladá jeho realizácia

Projekt na Hollého ulici je nielen o rekonštrukcii a úprave povrchu vozovky. Ide o komplexnú reorganizáciu, ktorá významne zasiahne do okolitých ulíc Vajanského, Štrková, Svetlá a Pri Červenom kríži. Práce počítajú s výmenou povrchov cesty, samostatným pruhom pre mestskú hromadnú dopravu, vytvorením zdieľanej cestičky pre chodcov a cyklistov, vegetačnými úpravami, zjednosmernením priliehlych komunikácií či budovaním a reorganizáciou parkovacích miest v okolí. Zmenou prejdú zastávky MHD, vrátane výbočiska, bude nutné preložiť inžinierske siete, úpravou prejde kanalizácia a aj stĺpy verejného osvetlenia.

Životný cyklus projektu:

- 1 štúdia
- 2 schválenie finančných prostriedkov zastupiteľstvom
- 3 verejné obstarávanie na vypracovanie projektu
- 4 vypracovanie projektu pre územné rozhodnutie
- 5 vypracovanie projektu pre stavebné povolenie
- 6 vypracovanie realizačného projektu
- 7 verejná obchodná súťaž na zhotoviteľa schválenie finančných prostriedkov na realizáciu diela mestským zastupiteľstvom
- 8 realizácia
- 9 kolaudácia
- 10 odovzdanie diela do užívania

Zdlhavé rokovania aj interné procesy

V júni 2021 mesto informovalo, že projekt je vo fáze verejnej súťaže na projektovú dokumentáciu. Následné vypracovanie projektu bolo odhadované na päť mesiacov

a podľa tvrdenia radnice mali práce začať v druhej polovici roka 2022. Do hry však vstúpilo hneď niekoľko okolností, ktoré investíciu oddialili. Niektoré boli vonkajšie, iné súviseli s procesmi na úrade.

Prvé zdžranie nastalo po zistení, že pôvodná štúdia nebrala ohľad na okolitú zeleň. Zadanie preto bolo nutné upraviť s ohľadom na životné prostredie. Nasledovali zdlhavé rokovania s Krajským dopravným inšpektorátom, ktoré trvali viac ako pol roka a taktiež séria rokovaní so Západoslovenskou vodárenskou spoločnosťou.

V máji 2022 mesto prinieslo správu, že prebiehajú práce na projektovej dokumentácii pre územné konanie. V tom momente už bolo zrejmé, že územné rozhodnutie nebude skôr ako na konci roka 2022. „Musíme si priznať, že príprava Hollého trvá dlho. Na druhej strane ide o zložitý projekt a niektoré jeho fázy sa jednoducho nedajú preskočiť,“ hovorí prednosta Mestského úradu v Nitre Martin Horák.

Ako súvisia bus pruh, kruhový objazd a bytovka na Hviezdoslavovej?

Do priebehu príprav vstúpila aj plánovaná výstavba druhej etapy bytového komplexu na Hviezdoslavovej ulici, nad zastávkou MHD Kavcova. Chystaná výšková budova bude mať dopad na dopravnú situáciu v okolí, vrátane kruhového objazdu nad Hollého ulicou. Mesto preto investora zaviazalo, aby na vlastné náklady okružnú križovatku prebudoval, vrátane vytvorenia samostatného odbočovacieho ramena z Hollého na Hviezdoslavovu. Plánovaný bus pruh smerom hore, tak ako bol navrhnutý v pôvodnej dokumentácii, tým pádom stratil význam.

Projekt bolo potrebné prerobiť. „Toto opatrenie sme navrhli kvôli tomu, že v súčasnosti sa pripravuje dopravné riešenie v rámci napojenia objektového súboru pod Borinou. V rámci tohto napojenia sa rieši úprava okružnej križovatky na Hollého ulici, Železničarskej a Hanulovej,“ uviedol na februárovom mestskom zastupiteľstve poslanec Andrej Sitkey.

O realizácii rozhodnú poslanci

Na prepracovanie dokumentácie bolo potrebné získať finančné krytie, čo trvalo niekoľko mesiacov. Približne dva mesiace trvala samotná projekčná činnosť. V septembri 2023 bola dokumentácia pre územné rozhodnutie upravená a mohol sa opätovne naštartovať proces územného konania. Podľa radnice táto činnosť zaberie minimálne pol roka. Následne môže projektant pristúpiť k vypracovaniu dokumentácie pre stavebné povolenie a po jeho vydaní zhotoví takzvaný realizačný projekt. Po tomto všetkom môže mesto vyhlásiť súťaž na zhotoviteľa.

Samotná realizácia reorganizácie Hollého ulice by mala trvať približne desať mesiacov. V konečnom dôsledku je však závislá od toho, či na ňu poslanci mestského zastupiteľstva schvália potrebné finančné prostriedky. Tie sú pri súčasných cenách odhadované na 2,1 milióna eur.

Henrich Varga
foto: Roman Oravec

Čo všetko rieši komplexná reorganizácia Hollého ulice?

- vytvorenie pruhu pre autobusy MHD
- predĺženie odbočovacieho pruhu z Hollého na Štúrovu ulicu
- zmiešaný chodník pre peších a cyklistov po pravej strane smerom hore Hollého ul.
- zdieľaný priechod pre chodcov a cyklistov na Štúrovej ulici
- stavebná úprava ostrovčeka v križovatke so Štúrovou ulicou
- sklopené obrubníky v miestach vjazdov
- zjednosmernenie Mudroňovej a Štrkovej ulice
- rozšírenie ulíc Vajanského a Pri Červenom kríži
- zníženie polomeru chodníkov na Vajanského ulici sa, v záujme skrátiť dĺžku priechodu pre chodcov
- parkovacie miesta s pozdĺžnym parkovaním na pravej strane Vajanského ulice
- kolmé parkovacie miesta a plocha pre nádoby na odpad na ulici Pri Červenom kríži
- šikmé parkovacie miesta pozdĺž ulíc Mudroňová a Štrková
- prelieštenie parkovacích státí na Svetlej ulici
- vegetačné úpravy
- úprava zastávky MHD
- preloženie sietí
- verejné osvetlenie
- úprava jednotnej kanalizácie
- projekt začína na križovatke ulíc Štúrova a Hollého, končí tesne pred mostom č. 140 ponad železniciu

Ako sa v Nitre udržuje zeleň?

Kosenie tráv, strihanie živých plotov či vyhrabávanie popadaných jesenných listov sú témy, ktoré často rezonujú medzi obyvateľmi (nielen) Nitry a na sociálnych sieťach. Ako teda funguje údržba zelene v našom meste?

Mesto Nitra spravuje 280 hektárov verejnej zelene. Tie sú rozdelené do trinástich rajónov, z ktorých Brezový háj a priemyselný park udržiava Stredisko mestských služieb za pomoci svojich interných

kapacít. Dvanásť rajónov udržiavajú dodávateľia, ktorí sú zazmluvnení mestom Nitra na štyri roky. V súčasnosti má mesto deväť dodávateľov, pričom traja dodávateľia majú po dva rajóny.

Toto aktuálne štvorročné obdobie končí a v priebehu októbra bude vyhlásené nové verejné obstarávanie na dodávateľov údržby.

„Zadanie súťaže bolo prerokované s vedením mesta a s predsedami výborov mestských častí (VMČ), následne boli takto odkomunikované podklady zaslané na pripomienkovanie všetkým členom VMČ a komisii pre životné prostredie,“ informoval vedúci odboru životného prostredia Mestského úradu v Nitre Štefan Lančarič. „Znova sa bude súťažiť dvanásť rajónov, každý z potenciálnych dodávateľov bude môcť dať jednu až dvanásť ponúk.“

Sezónny režim

Starostlivosť o zeleň zahŕňa okrem kosby aj strihanie živých plotov, udržiavanie priechodných profilov nad parkoviskami a chodníkmi, zber odpadkov zo zelených plôch, náter lavičiek, odstraňovanie spadnutých suchých konárov či vyhrabávanie popadaných jesenných listov. Tieto činnosti končia na Silvestra a pokračujú na začiatku marca. „Firmy sú zazmluvnené na obdobie desiatich mesiacov z roka. Funguje v nich určitý režim sezónnej pracovnej sily, navyše január a február sú v rámci údržby pomerne hluchými mesiacmi,“ priblížil Lančarič.

Organizácia práce

Dodávatelia majú rámcový harmonogram, ktorý určuje, aké činnosti sa v ktorom mesiaci vykonávajú. Čo sa týka kosieb, tie vyhlasuje odbor životného prostredia. V Nitre je zazmluvnených päť kosieb ročne, čo korešponduje s väčšinou slovenských miest. Tento rok sa kosilo v apríli, máji, júni a auguste. Posledná kosba prebieha v októbri. Každá firma sa stará o svoj vysúfažený rajón, v rámci ktorého si organizuje práce. Ak vzniknú lokálne požiadavky, odbor životného prostredia ich s firmami odkomunikuje.

Dá sa v jednom týždni pokosiť celá Nitra?

Jarné mesiace tohto roku boli výnimočne výdatné na dažďové zrážky a sťažnosti na vysokú trávu nenechali na seba dlho čakať. „Chcel by som poprosiť občanov, aby použili zdravý sedliacky rozum. Treba si uvedomiť, že každý dodávateľ spravuje niekoľko desiatok hektárov a má nejaké kapacitné možnosti,“ uviedol vedúci odboru životného prostredia Lančarič. „Ak má firma povedzme osem ľudí, tak nevedia v reálnom čase všetko naraz pokosiť, ale idú od lokality k lokalite.“ Keď teda začne druhá kosba, začnú tou lokalitou, ktorú predtým kosili ako prvú a má logicky najvyššiu trávu.

„Tento rok bola vďaka dažďom medzi prvou a treťou kosbou dokopy možno dvojtýždňová pauza, inak sa kosilo kontinuálne celé mesto,“ povedal Lančarič. Azda za všetko hovorí citát koordinátora údržby zelene Ivana Gavaloviča: „Ja tú trávu nielen vidím, ale aj počujem rásť.“

Prečo sa v lete kosí tak nakoľko? A prečo sa to radšej nepokosí dvakrát?

Znova je to otázka kapacít a peňazí - inak povedané, hrá sa s kartami, aké sú rozdane. „Keď budeme mať ten finančný luxus, že budeme vedieť zazmluvniť povedzme sedem kosieb, vtedy sa dá zohľadňovať výška kosenia,“ vysvetlil Lančarič. Podľa neho ide o pseudotému. „Sami by sme boli radi, keby sme mali viac ľudí, viac strojov, viac peňazí, viac kosieb, vtedy sa môžeme baviť aj o týchto nuansách.“

Výnimkou sú verejné plochy v centre mesta, ktoré najčastejšie navštevujú turisti. Tie sa kosia desaťkrát ročne. Ide najmä o námestia a nástupné plochy pred významnými budovami, ako sú okresný súd či okresný úrad.

Konfliktné situácie sa snažia minimalizovať

Odbor životného prostredia sa stretáva aj s rôznymi sťažnosťami. Najčastejšie ide o zvyšky trávy, ktorá pri kosení skončí na okolostojacich autách. „Firmy majú povinnosť používať ochranné prostriedky pri kosbe, opakovane ich na to upozorňujeme,“ uviedol Lančarič. Volajú mu však aj ľudia s bizarnými požiadavkami, napríklad chcú umyť

auto. „Z tohto miesta by som chcel poprosiť o rácie a zhovievavosť. Samozrejme, iná vec je, keď auto poškodí odfrknutý kameň, to sa berie ako škodová udalosť.“ Nahlásiť ju je potrebné Odboru životného prostredia, ktorý následne poskytne kontakt na konkrétneho dodávateľa.

Divorastúca burina

Na chodníkoch vedľa nemilo prevrapiť veľké, väčšinou z obrubníkov vyrastajúce kusy trávy. Ak je daná lokalita v správe mesta, porast odstraňuje Stredisko mestských služieb, ktoré má však tiež kapacitné problémy. „Nie všetky obrubníky sú v správe mesta,“ upozorňuje Lančarič. „Cez mesto idú aj cesty prvej, druhej a tretej triedy, tam sú iní správcovia. Takéto situácie riešime tak, že vyzývame týchto správcov, aby konali svoju povinnosť a čistili tieto obrubníky.“

Druhá vec je, že v takýchto situáciách nie je úplne možné používať chémiu. Buriny rastú vo verejnom priestranstve a použitím herbicidov by hrozil ich splav do spodnej vody a kontaminácia mestského vodovodu. „Buriny sú odstraňované mechanicky a keď prší, do dvoch týždňov je tam burina naspäť,“ povedal vedúci odboru životného prostredia. Znova je to teda otázka kapacitných a finančných možností.

Veríme však, že Nitra bude aj na základe konštruktívnej komunikácie medzi jeho obyvateľmi a samosprávou stále krajším, zelenším a upravenejším mestom.

Užitočné kontakty:

- Priestor pre nahlásenie problémov vo vašom okolí: odkazprestarostu.sk. Podnety sú komunikované so samosprávou a ich riešenie tak bude s vašou pomocou pod spoločným drobnohľadom verejnosti.
- Postrehy a návrhy: Odbor životného prostredia MsÚ - tel: 037/6502 236

Jana Krajčovičová
Lenka Mareková,
foto: Roman Oravec

Aké boli predčasné parlamentné voľby v Nitre

V sobotu 30. septembra sa na celom Slovensku konali predčasné parlamentné voľby. Volebné miestnosti sa otvorili aj v Nitre. Občania si mohli vybrať svojich politických zástupcov od 7. do 22. hodiny. O ich priazeň sa uchádzalo 24 politických strán či hnutí a jedna koalícia. V Nitre najviac hlasov získal celoštátny víťaz volieb Smer-SD - 11 356, čo predstavuje podiel 25,46 %. Na druhom mieste sa umiestnilo Progresívne Slovensko s 22,18 % hlasov voličov (9 894 hlasov) a tretiu priečku obsadil Hlas-SD, ktorý presvedčil 15,55 % Nitranov (6 936 hlasov).

V Nitre bolo zapísaných 62 769 voličov, z ktorých nakoniec volilo 45 026. Volebná účasť dosiahla 71,73 %, pričom najvyššia bola vo volebnom okrsku č. 47 Kynek - 82,38 % a najnižšia vo volebnom okrsku č. 6 Domino - 19,36 %. Víťazná strana Smer-SD dominovala celkovo

v päťdesiatke okrskov, v ostatných to bolo Progresívne Slovensko.

Podobne ako zvyšok Slovenska, aj nitrianske volebné komisie zaznamenali zdržanie v sčítaní volebných hlasov. „Posledná komisia prišla na úrad po potvrdení správnosti Štatistickým úradom (ŠÚ) približne o pol šiestej ráno,“ informovala vedúca

odboru služieb úradu a zástupkyňa prednostu Mestského úradu v Nitre Ivana Buranská. „Všeobecné zdržanie všetkých komisií zdôvodnil ŠÚ veľkým náporom zápisníc z veľa okrskov v rovnaký čas. To spôsobilo, že hoci komisie mali výsledky sčítané, museli čakať približne jednu až dve hodiny, kým im nepríde potrebné potvrdenie, že sa môžu rozísť.“

Priebeh predčasných parlamentných volieb bol v Nitre pokojný a bez incidentov. Ako informovala vedúca Oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre Renáta Čuháková, v Nitre polícia riešila len jeden priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. „Išlo o oznámenie, že občan dostal nesprávne údaje o postupe pri voľbách,“ dodala.

Jana Krajčovičová
foto: ilustračné

Do Nitry opäť zavíta veľká charitatívna exhibícia

Speváci, športovci, influenceri či herci - títo všetci budú súčasťou hudobnej a športovej šou pre všetky generácie. Občianske združenie Integrácia opäť prinesie do Nitry podujatie s názvom Najväčšia charitatívna športová exhibícia. Miestom konania bude Mestská športová hala na Klokočine v pondelok 23. októbra o 17:30.

„Pripravujeme skvelý doobedňajší program pre tisíce detí v Nitre a jeho živé vysielanie do všetkých základných a stredných škôl na Slovensku. Následne chceme osloviť rodičov a širokú verejnosť večerným programom,“ priblížil riaditeľ OZ Integrácia Slavomír Krafčák.

Podujatím chce združenie tradične upriamiť pozornosť verejnosti a médií na problematiku šikany a potreby vzájomného rešpektu. Koná sa pri príležitosti Pamätného dňa rešpektu a eliminácie nenávisťných prejavov na deťoch a takisto mesiaca október - mesiaca úcty k starším.

OZ Integrácia sa už 15 rokov venuje najzraniteľnejším skupinám - deťom

a seniorom. „Organizujeme športové a kultúrne podujatia, zahraničné cesty za úspešnými Slovákmi, rehabilitačné pobyty, besedy s inšpiratívnymi osobnosťami na školách, podujatia pre detských pacientov v nemocniciach, zabezpečujeme materiálnu pomoc pre zdravotnícke zariadenia a DSS, podporujeme školy a športové kluby. S pomocou mienkotvorných osobností inšpirujeme deti i dospelých, aby sa nikdy nevzdávali svojich snov,“ uviedol Krafčák.

Všetky podujatia či zahraničné cesty organizujú pre deti či seniorov bezplatne, prípadne len za symbolické dobrovoľné vstupné.

Jana Krajčovičová

Hradný kopec ponúkne nové výhľady na Nitru

Viac ako 22-tisíc metrov štvorcových zelenej plochy v centre mesta bude pre verejnosť prístupných ešte tento rok. Na tento zelený projekt získala radnica viac ako 800-tisíc eur z Európskej únie.

Hradný kopec posledné roky nevyužíval svoj potenciál, ktorý mestu ponúka. Väčšina prírodných prvkov a vyhlíadok nebola prístupná. Chodníky sa postupnou eróziou svahu stali nebezpečnými. Funkčný bol iba jeden, ktorý prepája horný a dolný vstup parku. Tento stav bude čoskoro minulosťou.

Ako sme vás informovali v letnom dvojčíse, práce začali koncom apríla. Zámerom mesta je obnoviť park, opraviť existujúce chodníky a oporné múry, na ktorých sa podpísal vplyv počasia a sprístupniť nové vyhlíadky na mesto.

Aktuálne realizačná firma vyčistila priestor. Odstránila invázne a suché dreviny. V rámci terénnych prác bol spevnený svah, umiestnené hrádzky z guľatiny, ktoré budú znižovať riziko vodnej erózie na najviac exponovaných miestach. Svah bol spevnený haťami a kokosovými rohožami, ktoré zabránia odplavovaniu zeminy, kým sa nezrealizuje výsadba stromov a rastlín. Tá je naplánovaná v polovici októbra. Hotové je aj nové osvetlenie. V priestore hradného kopca je 19 nových lúčov.

Súčasťou revitalizácie je oprava existujúcich trás, ktoré budú viesť návštevníkov na vrchol hradného kopca k zaujímavým výhľadom. Celkovo tu pribudne takmer 700 metrov nových mlatových chodníkov. V miestach strmého stúpania bolo doplnené zábradlie. Súčasťou práce je aj oprava schodísk.

Na hradnom kopci sa nachádzajú skalné bralá a jaskyne, ktoré boli očistené. V hornej časti pod múrom hradu vznikne niekoľko panoramatických výhľadov na mesto či park na Sihoti, ktorý mesto tiež revitalizuje z eurofondov. Obnovená bude existujúca vyhládka pod hradbou severného bastiónu, doplnená bude lavičkami.

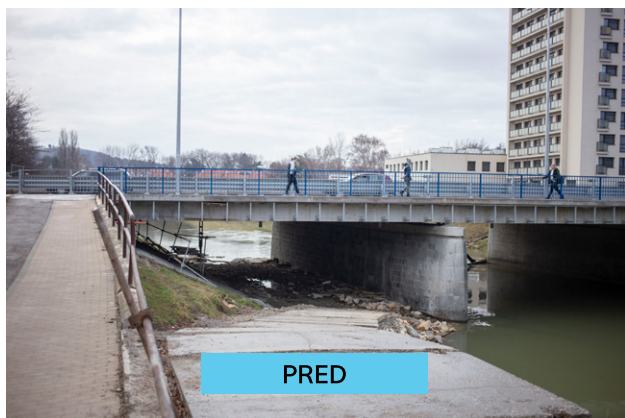
Odpočinkové miesta vzniknú aj na ďalších miestach. Jedna terasa s lavičkami vznikne pod severozápadnou hradbou a ponúkne pohľad na hradby a mesto. Druhá vzniká pod skalným previsom a jaskyňou. Ponúkne pohľad na skalú z odstupu.

Mnohí obyvatelia a návštevníci Nitry si už nepamätajú, že kedysi bol hradný kopec sprístupnený aj bránkou z Jesenského ulice. Tento vstup bude opäť sfunkčnený. Pribudne tu rovnaký turniket ako je pri vstupe z parku.

Celková cena prác bola vysúťažená na sumu 827 901 eur. Hradný kopec má byť dokončený koncom októbra.

Lenka Mareková
foto: autorka

Podjazd pod Univerzitným mostom je otvorený

Dlho očakávaná cestička popod najfrekventovanejší nitriansky most zvýši bezpečnosť chodcov, cyklistov aj korčuliarov.

Ide o ďalšiu dôležitú časť mestskej infraštruktúry pre všetkých, ktorí sa mestom radi presúvajú inak ako autom. „Chodník medzi mestským parkom a Krškanmi je veľmi obľúbenou trasou ako pre rekreačných bežcov a cyklistov, tak aj pre mladé rodiny s deťmi či seniorov počas prechádzok našim krásnym mestom. Som rád, že tento úsek bude zase o čosi príjemnejší a bezpečnejší pre všetkých,“ hovorí primátor Nitry Marek Hattas.

O realizácii trasy popod Univerzitný most sa hovorilo prvýkrát ešte v roku 2012. O dva roky neskôr bola spustená petícia za jeho vybudovanie, ktorej iniciátorom bol aj terajší poslanec mestského zastupiteľstva Andrej Sitkey. „Som veľmi rád, že sa nám podarilo postaviť dielo, po ktorom ľudia v Nitre volali dlhé roky. Navyše, financované je z eurofondov,“ dodáva primátor.

Podjazd sa nachádza na ľavom brehu rieky Nitra,
na strane sídliska Chrenová. Zhotoviteľom 155 metrov

dlhého úseku je firma Eurovia SK, ktorá dielo postavila za 822 771,54 eur s DPH. Mesto Nitra získalo na tento projekt viac ako 620 000 eur z Európskej únie, z Integrovaného regionálneho operačného programu.

Henrich Varga
foto: Roman Oravec

Ryba menom Lucia

Váži okolo 90 kilogramov, je z nerezového materiálu a bude skrášovať Malú Hangócku v nitrianskom Novom parku.

V rámci dokončovania revitalizácie parku mesto koncom septembra inštalovalo poslednú sochu - rybu. Už skôr pribudli menšie či väčšie artefakty, ako napríklad mravce, motýle, žabky či gigantické vtáacie hniezdo. Umelecké diela môžete nájsť počas prechádzok na rôznych miestach.

Tvorcovia zvolili pre sochu ryby ako materiál nerez, a to kvôli vlhkosti z vodnej hladiny. Podstavec je z ocele a váži cez 300 kil. Inštalácia našla svoje miesto v priestore, ktorý nazval autor projektu „Pocťa rybám“. Pevne veríme, že obľúbený Nový park bude aj vďaka rybe Lucii ešte obľúbenejším.

Henrich Varga, foto: autor

Na Klokočine pribudli nové polopodzemné kontajnery

Takmer desať rokov uplynulo odvtedy, čo Nitra umiestnila prvé moloky. Odvtedy sa ich zrealizovalo vyše tristo. V septembri pribudli ďalšie tri stojiská na sídlisku Klokočina, a to na Beethovenovej, Partizánskej a Benkovej ulici. „Do konca roka máme v pláne zrealizovať stojiská Na Hôrke 1, 10 a 25, ďalej na Zvolenskej 1 a 18, Hviezdnej 2-4 a stojisko na Štúrovej 14, kde sa ešte riešia dve alternatívy,“ informoval riaditeľ Nitrianskych komunálnych služieb (NKS) Ladislav Peniaško. V NKS evidujú o polopodzemné kontajnery enormný záujem, keďže obyvateľom Nitry zlepšujú život a prinášajú väčší komfort pri nakladaní s odpadmi.

Jana Krajčovičová
foto: Roman Oravec

Aké sú výhody molokov?

- šetria náklady pri odvoze, pri separovanom zbere je to až 30 % doterajších nákladov
- majú senzory, ktoré upozorňujú na naplnenosť dispečing aj obyvateľov prostredníctvom bezplatnej aplikácie
- za kratší čas vieme vďaka veľkému objemu kontajnerov aj vďaka presnej informovanosti o stave naplnenosti vyviezť väčšie množstvo odpadu
- vytratilo sa prehrabávanie odpadkov neprispôsobivými obyvateľmi, pretože v 2,5-metrovej hĺbke na odpady nedosiahnu
- vymizol aj zápach, ktorý pri otvorení veľkého veka na klasických 1100-litrových kontajneroch s komunálnym odpadom je najmä v letných mesiacoch prirodzene cítiť
- odpad sa v polopodzemných kontajneroch rozkladá pomalšie, pretože meter a pol z celkovej hĺbky kontajnera je pod zemou
- vymizlo riziko kontaktu pracovníkov Nitrianskych komunálnych služieb s hľadavcami pri vyvážaní odpadu, v minulosti sa stalo, že ich hľadavce pri zvoze odpadu pohrýzli
- polopodzemné kontajnery sú navyše bezbariérové, kontajnery si ľahko otvoria aj vodičkári

Začala úprava Borodáčovej

Radnica rozšíri parkovacie kapacity zmenou organizácie dopravy a stavebnou úpravou. Práce začali v prvej polovici októbra a trvať by mali dva mesiace.

Ulica je v súčasnosti obojsmerná a nachádza sa tu 38 parkovacích miest. Po skončení prác bude jednosmerná, a to z Benkovej na Jurkovičovu. Počet státí sa zvýši o 26, dokopy tu bude 64 miest. „Klokočina je sídlisko s najväčším dopytom po parkovaní. Budovaním nových miest reagujeme na podnety ľudí žijúcich v bezprostrednom okolí,“ hovorí primátor mesta Nitra Marek Hattas.

Projekt počíta so šikmým parkovaním po oboch stranách vozovky. Po ľavej strane, v smere od Benkovej ulice je v súčasnosti parkovanie pozdĺžne. Úpravou prejde aj časť chodníka, ktorý sa posunie bližšie k bytovému domu číslo 14. Všetky chodníky zostanú v dostatočne pohodlnej šírke dva metre.

Financie na túto investíciu schválili poslanci na májovom rokovaní mestského zastupiteľstva. Celková suma je vyčíslená na 74 227,22 eur s DPH.

Henrich Varga
foto: autor

Unikátny projekt tesne pred dokončením

Práce vo vnútrobloku na Štúrovej finišujú. Ide o projekt, aký nemá v Nitre obdobu.

Sú to viac ako tri roky, čo sa celé susedstvo na Štúrovej 17 až 21 rozhodlo, že vo vnútornom dvore svojho bytového domu nechcú parkovisko, ale živý priestor so zeleňou, lavičkami a detským ihriskom. V dobe, keď drvivá väčšina ľudí rieši pravý opak, teda aby život ustupoval parkoviskám a autám, ide o mimoriadne rozhodnutie.

Národná kultúrna pamiatka

Pozoruhodné je aj to, že projektovú dokumentáciu si nechali vypracovať samotní obyvatelia. Na mesto Nitra sa potom obrátili so žiadosťou o financovanie. Radnici sa ešte v roku 2021 podarilo na obnovu vnútrobloku získať peniaze z eurofondov. Dotácia z Európskej únie je viac ako 158-tisíc eur, zazmluvnená suma prác je 177 767 eur.

V priebehu rekonštrukcie sa rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Nitre stal bytový objekt národnou kultúrnou pamiatkou, čo malo za následok navýšenie ceny investície. Napríklad obrubníky nemohli byť v pravých uhloch, ako sa uvažovalo pôvodne, ale v oblúkoch, chodníky museli byť

vizuálne oddelené od ostatnej plochy, ako to hovoria historické fotografie. Znížená bola nivelita dvora, špeciálnu ochranu vo forme obmurovania dostal jeden zo stromov. Celkové náklady sa tak kvôli týmto prácam naviac vyšplhajú na približne 200-tisíc eur.

Zaujímavosťou je, že počas prác bola odhalená stará studňa, hlboká osem a široká tri metre. V čase uzávierky tohto čísla okolo nej vzniká altánok. Samotná studňa bude prekrytá oceľovou platňou.

Vo vnútrobloku Štúrova 17 až 21 budú opravené aj múriky okolo záhradiek, budú tu 4 LED lampy, vysadených 9 javorov, pribudne altánok, lavičky, detské ihrisko, stojany na bicykle a odpadkové koše. Práce by mali byť ukončené do konca októbra tohto roka.

Henrich Varga
foto: Roman Oravec

Obnova vnútrobloku Wilsonovo nábrežie a Za ferenitkou

Obyvatelia okolitých bytových domov sa môžu tešiť na zrevitalizované verejné priestory.

V letných mesiacoch sa začalo s ošetrovaním a výrubom chorých a nevhodných drevín. Priestor sa presvetlil, zároveň sa odstránili staré záhony a nevhodné výsadby. Vysadené budú nové dreviny, záhony a trávnik. Rozšírená bola sieť chodníkov, na obnovu ktorých bola použitá kamenná dlažba zo

Staré herné prvky z detského ihriska, ktoré už nespĺňali bezpečnostné normy, nahradí nové oploštené detské ihrisko vrátane nových herných prvkov. Deti sa môžu tešiť na veľkú multifunkčnú zostavu so šmykáčkami, hojdačky či kolotoč. Nostalgiou pre domácich zostávajú staré sušiaci bielizne a „prašák“, keďže v projekte sa počíta s ich zachovaním. Celkové náklady na revitalizáciu predstavujú sumu vo výške 152 410 eur.

A photograph of a park area. In the foreground, there is a wooden climbing structure made of vertical posts and horizontal bars. To its right is a small, irregularly shaped pond. Further back, there are various playground structures, including a wooden platform with a ladder and a small wooden house-like structure. The area is surrounded by lush green grass and many trees. In the background, a large, light-colored building is visible.

Navrhnuté herné prvky budú slúžiť pre všetky vekové kategórie. Tie mladšie sa budú môcť zahrať na vynovenom pieskovisku, lanovej prekážkovej dráhe, preliezke či rotačnom valci. Herné prvky, ktoré boli v parku a spĺňali bezpečnostné kritéria zostali aj naďalej návštevníkom k dispozícii.

Staršia generácia určite ocení ihrisko pre petang, betónový stôl s oceľovou sieťkou na stolný tenis, šachový stôl, ale i telocvičňu v prírode. Chýbať nebudú nové parkové lavičky, záhradné kreslá, piknikové sedenie, stojany na bicykle a nádoby na odpad. Areál parku bude čiastočne ohradený pletivom a čiastočne výsadbou zelene.

Celkové náklady na revitalizáciu parku sú 92 985 eur. Mesto Nitra získalo nenávratný finančný príspevok vo výške 95 % z oprávnených nákladov na projekt.

Mária Snopová, foto: autorka

Revitalizácia parku na Vašinovej

V parku na Vašinovej ulici bolo primárnym cieľom zhodnotenie stavu a bezpečnosti drevín. Vysadené tu boli prevažne brezy, z ktorých pri silnom vetre padali konáre. Ďalším dôvodom revitalizácie zelenej plochy bol nárast počtu mladých rodín s deťmi v priľahlých uliciach. Mesto chce vytvoriť priestor pre bezpečné voľnočasové aktivity pre všetky vekové kategórie obyvateľov, nakoľko ide o jediný verejný priestor v okolí.

Práce začali, ošetrováním drevenín a vyčistením plochy. Odstránené boli nevyhovujúce herné prvky, lavičky a staré oplatenie.

Európsky týždeň mobility priniesol zľavy, súťaž aj koncert v autobuse

Fotosúťaž

Nitrianska radnica pri tejto príležitosti pripravila fotosúťaž, ktorou motivovala fanúšikov na sociálnej sieti cestovať ekologicky. Zapojiť sa mohol každý, kto poslal do komentára pod príspevkom fotografiu, ako sa prepravuje po meste Nitra inak ako autom. Autori prvých piatich fotografií s najvyšším počtom lajkov získali balíček regionálnych produktov, reklamných predmetov mesta a promokód na zdieľané

kolobežky Bolt v hodnote 10 eur. Promokód na kolobežky Bolt získalo aj 6. až 10. miesto.

Zľavy v MHD

Počas celého Európskeho týždňa mobility si mohli Nitrianska zakúpiť ročný cestovný lístok so zľavou 20 %. Základná cena ročného lístka teda bola upravená zo 185 eur na 148 eur a zľavnený ročný lístok sa predával za 88 eur namiesto bežných 110 eur.

Ako informovala spoločnosť Transdev, časovo obmedzenú akciu využilo celkovo 272 cestujúcich, ktorí si zakúpili 110 občianskych a 162 zľavnených ročných lístkov za zvýhodnenú cenu. Spomedzi zľavnených lístkov bolo až 146 lístkov

zakúpených pre deti a študentov, 14 lístkov si zakúpili seniori a 2 ročné lístky si zakúpili držiteľia preukazov ŤZP. Spolu s ďalšími 82 ročnými lístkami za bežnú cenu (zakúpené mimo Európskeho týždňa mobility) sa v septembri predalo celkovo 354 ročných lístkov. Pre porovnanie, v septembri predchádzajúceho roku predali len 26 rovnakých lístkov.

„Z pohľadu dopravcu vítame, že máme cestujúcich, ktorí sa pri príležitosti Európskeho týždňa mobility zakúpením ročného lístka rozhodli ostať verní verejnej doprave aj počas nasledujúcich 12 mesiacov,“ uviedol koordinátor dopravy Vladimír Šimko z Transdevu. „Veríme, že cestovanie s ročným lístkom bude pre nich praktické a pohodlné. Pripomíname, že aj pri štandardnej cene je ročný cestovný lístok s cenou v prepočte približne 45 centov na deň najvýhodnejším lístkom v našej ponuke.“

Európsky týždeň mobility aj na školách

Do tohtoročného týždňa mobility sa zapojili aj nitrianske školy. Pre žiakov boli pripravené športové, vedomostné aj výtvarné aktivity. Na Základnej škole Topoľová napríklad počas celého týždňa monitorovali spôsob príchodu žiakov do školy a následne na hodinách matematiky žiaci počítali zadané príklady. Zo zozbieraných údajov vytvorili štatistiku, koľko percent žiakov sa prepravovalo jednotlivými spôsobmi: auto využívala až polovica žiakov, pešo chodilo do školy 31 % žiakov, autobusom 15 % a bicyklom alebo kolobežkou 3 % žiakov.

Žiaci zo ZŠ Topoľová prekonávali prekážkovú dráhu pomocou dopravných prostriedkov

Netradičná jazda

Európsky týždeň mobility symbolicky ukončil koncert živej hudby v mestskej hromadnej doprave. Po predchádzajúcich podobných akciách, ktoré sa stretli s veľkým úspechom, si tentokrát Nitriansky komorný orchester pripravil úpravy populárnych známych piesní. Hudobníci na tri hodiny vymenili koncertné pódia za autobus a spríjemnili tak jazdu cestujúcim.

Viac cyklotrás a menej áut

Európsky týždeň mobility považujú za dôležitú aktivitu v budovaní povedomia o udržateľnej mobilite aj na nitrianskej radnici. „Čím menej áut bude na našich cestách, tým menšie zápchy, menej stresu a menší vplyv na kvalitu ovzdušia,“ uviedol primátor Nitry Marek Hattas. Jednou z ciest k tomuto cieľu je budovanie cyklotrás. Ich počet v Nitre je však podľa primátora napriek päť rokov trvajúcemu úsiliu stále nedostatočný. „Roky, keď sa tejto téme nevenoval dostatok pozornosti jednoducho nevieme preskočiť. Každopádne, robíme maximum, využívame v plnej miere eurofondy a vytrvalo pracujeme na tom, aby sme vybudovali plnohodnotnú sieť cyklotrás na úrovni 21. storočia a vytvorili čo najlepšie podmienky pre chodcov a cyklistov.“ Cieľom je vybudovať kvalitnú infraštruktúru pre cyklistov. „Tým uvoľníme cesty pre tých, ktorí musia z objektívnych dôvodov v meste používať auto,“ dodal primátor Hattas.

Jana Krajčovičová

Týždeň duševného zdravia

V roku 1991 Svetová federácia za duševné zdravie vyhlásila 10. október za Svetový deň duševného zdravia s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti v otázkach duševného zdravia.

Prieskumy realizované v poslednom období na Slovensku poukazujú na zhoršujúce sa duševné zdravie obyvateľov, ktoré sa čoraz viac týka detí a mladých ľudí. Konkrétne údaje o mladých ľuďoch a deťoch vo veku od 11 do 15 rokov:

- Až tretina dievčat vo veku 13 a 15 rokov čelí miernej až silnej úzkosti.
- Jedno z piatich dievčat vo veku 13 a 15 rokov je v riziku depresie.
- Za posledné 4 roky došlo u detí vo veku 13 a 15 rokov k nárastu výskytu symptómov poruchy príjmu potravy.
- Len 43 % dievčat a 58 % chlapcov vo veku 13 až 15 rokov navštevujúcich nitrianske školy považuje svoje psychické zdravie za dobré alebo veľmi dobré.
- V prvom polroku 2023 zaznamenalo občianske združenie IPčko 30 % nárast kontaktov zo strany klientov v téme sebapoškodzovania a 31 % nárast myšlienok na ukončenie života.

(Zdroj: Štúdia HBSC Slovensko 2021/2022, prieskum realizovaný v rámci projektu Planet Youth v období 11-12/2022)

Internetová poradňa pre mladých IPčko:
www.ipcko.sk
Linka dôvery Nezábudka:
www.linkanezabudka.sk

A čo hovoria o duševnom zdraví odborníci?

Marta Zaťková – klinický psychológ, psychoterapeut, vedúca Katedry psychologických vied UKF v Nitre

Cestou k psychickej pohode je žitie a bytie v komunite ľudí, s ktorými si vytváram vzťahy a ktorí ma podporujú. V tejto komunite prijímam lásku a pozornosť a rovnako tak ju posúvam ďalej. Nie je mi jedno, ako sa majú moji susedia, zaujímam sa o tých, ktorí sú na okraji našej komunity, pôsobia sami a izolovaní a snažím sa byť všímavá a láskavá. Ak takto budeme žiť, psychické ochorenie nebude problémom. Nie preto, že by jednoducho nebolo, ale preto, že ak som aj jeho nositeľom, život s ním bude krajší a znesiteľnejší. Nedelíme sa na tých, ktorí sú zdraví a chorí, ale tých, ktorí sme spolu v jednej komunite a podporujeme sa. A pre to všetko musíme niekedy aj

spomaliť, zamerať sa na pozorovanie ľudí okolo nás, neutekať, byť len v chvate myšlienok a povinností...

Mária Pauličková – riaditeľka Centra poradenstva a prevencie v Nitre

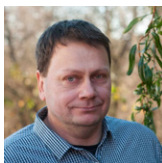
Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) sa každý štvrtý človek počas svojho života stretne s duševnou poruchou. Nikto z nás nie je voči nej imúnny, každému sa môže stať, že to bude práve on, kto s ňou bude konfrontovaný. Je preto dôležité zdôrazniť, že rovnako ako sa staráme o svoje fyzické zdravie, je potrebné starať sa i o zdravie duševné. Ak však cítime, že problémov je priveľa, sú príliš náročné, dlhodobé, ak máme pocit, že potrebujeme pomoc a podporu, nemajme strach o ňu požiadať. Nepodceňujme svoje duševné zdravie, pretože fyzické

a duševné zdravie sú navzájom neoddeliteľné.

Barbora Kuchárová – terapeutka, supervízorka, lektorka, riaditeľka OZ PRIMA

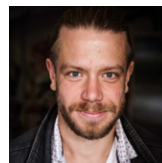
Duševné zdravie zásadne ovplyvňuje budúcnosť Slovenska. Spoločnosť, ktorá sa stará o wellbeing svojich občanov, má potenciál byť modernou európskou spoločnosťou. Programy zamerané na podporu a prevenciu duševného zdravia by mali byť súčasťou práce s ľuďmi, tak na školách ako aj u zamestnávateľov. Centrálnymi témami sú prevencia vyhorenia, posilnenie psychohygieny, ako aj balans medzi prácou a životom. Cieľom by malo byť predchádzanie duševným ochoreniam, akými sú úzkosť a depresia.

Peter Humay – učiteľ

Aby sme sa vedeli postarať o školské deti, vlastné deti alebo rodinu, najskôr sa musíme vedieť postarať sami o seba. Učitelia a vychovávatelia sú často vystavení obrovskému tlaku zo strany rodičov, množstvu povinností. Skôr či neskôr môže prísť k vyhoreniu, ktoré sa prejaví ako nedostatok energie, nezáujem o prácu či znížený pracovný výkon. V momente, keď na sebe spozorujeme tieto príznaky, prípadne nás na ne upozorní niekto blízky, treba naozaj spozornieť. Tí, čo majú dobré rodinné zázemie a silné ľudské väzby si možno dokážu pomôcť aj sami, iným ale určite odporúčam vyhľadať pomoc psychológa. Je našou úlohou naučiť sa vážiť si sám seba, nájsť si čas na oddych, prehodnotiť svoje priority,

naučiť sa zvládať stres, dopriať si čas na pobyt v prírode s blízkymi. Pamätajte, že je v poriadku, byť OK.

Radovan Kyrinovič – psychológ

Ľudia sú vystresovaní, podráždení, zdá sa nám, že v našom okolí narastá hnev a nenávisť. Napomáha tomu aj informačná doba, v ktorej máme okamžitý prístup k informáciám z celého sveta v bezprecedentnej miere. Ľudský mozog, ktorého úloha je udržiavať nás nažive, si pamätá lepšie to "zlé". A v tej záplave informácií si nestíha všimnúť to dobré. A môžeme si pomôcť. Kant napísal: „Ako možno robiť ľudí šťastnými, keď ich nerobíme mravnými a dobrými?“

Martina Svitačová

Európsky týždeň športu

Príležitosť zúčastniť sa deviateho ročníku Európskeho týždňa športu, ktorý sa uskutočnil od 23. do 30. septembra, si nenechali ujsť ani školy v meste pod Zoborom. Európsku kampaň podporili rôznymi aktivitami, do ktorých sa zapojili mladšie i staršie vekové kategórie.

foto: archív ZŠ kráľa Svätopluka

Mottom tohto ročníka bolo heslo #BeActive (Buď aktívny) so zameraním sa na tri dôležité piliere športu, a to zapojenie, začleňovanie a inovácie. V tomto duchu sa preto niesli aj športové, vedomostné a výtvarné aktivity na školách v pôsobnosti mesta Nitra. Prostredníctvom orientačného behu, preťahovania sa lanom, behu cez prekážky či aktivít na koordináciu pohybu chceli pedagógovia žiakom ukázať, ako budovať vzťahy a priateľstvá, socializovať sa,

mať radosť z pohybu a navzájom spolupracovať.

Z ďalších aktivít spomeňme turistiku či cyklovýlety po rôznych trasách v Nitre, pohybové hry na vyučovacích hodinách na dohodnutý signál, prestávky v pohybe, prezentovanie športových piesní, nordic walking, petang či vyučovanie cudzieho jazyka spojené s pohybovými aktivitami.

Jana Krajčovičová

Z rokovania Mestského parlamentu

Ku Kauflandu na Zlatomoraveckej ulici povedie autobusová linka

Nitrianski poslanci schválili zmenu trasy už existujúcej linky č. 6, platnú od 10. decembra 2023. Po novom autobus celodenne povedie jeden až dvakrát za hodinu aj cez Vašinovu a Zlatomoraveckú ulicu (Kaufland) a späť. Práve autobusové spojenie do novopostaveného obchodného domu bolo totiž zo strany verejnosti najčastejšie dopytovaným spojením. Podľa odboru dopravy Mestského úradu v Nitre sa týmto krokom zároveň rieši aj obsluha novej individuálnej výstavby na Vašinovej ulici, odkiaľ tiež prichádza dopyt po celodennej obsluhu.

Kaufland neprispeje

Spoločnosť Kaufland však odmietla spolufinancovanie obsluhy novej autobusovej zastávky vzhľadom na to, že „zastáva názor, že prostredníctvom poplatku za rozvoj a vyvolaných

investícií v celkovej sume 260 023 eur významne prispela k rozvoju danej lokality mesta Nitra a nepriamym spôsobom aj k rozvoju mestskej hromadnej dopravy v danej lokalite.“ Zároveň však investor vybudoval na Zlatomoraveckej ulici autobusovú zastávku so zastávkovým prístreškom a zastávkovým označnikom, ktorý ako prvý v Nitre elektronicky ukazuje najbližšie časy odchodov spojov.

Možný precedens

Podľa poslancov Igora Kršiaka a Miloša Dovičoviča sa týmto krokom vytvára precedens a hrozí, že keď mesto bude žiadať o finančnú spoluúčasť na obslužnosti verejnou dopravou napríklad firmy v strategickom parku, nestretne sa s pochopením. „Za mňa to nie je úplne korektné, pokiaľ si podnikateľ vyberie územie mimo zastavaného územia a my mu zabezpečíme obslužnosť autobusovou linkou,“ povedal Kršiak.

Problémom sú aj Dražovce

V rozprave zazneli aj hlasy poslancov za VMČ. č. 6 – Dražovce, Zobor Miloslava Hatalu a Eriky Vnučkovej, požadujúce úpravu grafikonu autobusovej linky č. 4. Podľa ich slov problém spočíva v tom, že ľudia pracujúci v priemyselnom parku, ktorí končia pracovnú zmenu o 14. a 22. hodine, musia ísť najskôr autobusom do mesta a až odtiaľ sa dostanú domov do Dražoviec. „Takisto deti, ktoré navštevujú základné školy v Nitre, alebo seniori, ktorí idú napríklad do polikliniky v meste, cestujú zbytočne 14 až 20 minút cez priemyselný park len preto, že tam nastupujú dvaja traja ľudia,“ uviedla poslankyňa Vnučková. Vedúci odboru dopravy Matúš Maruniak prisľúbil predložiť túto požiadavku v komisii pre mestskú mobilitu.

Jana Krajčovičová

Komisie informujú

Komisia pre financovanie, správu majetku a podnikateľskú činnosť

Komisia má 15 členov, z toho 9 členov je poslancov Mestského zastupiteľstva v Nitre a 6 členov je z radov odborníkov. Zasadnutia komisie bývajú jedenkrát mesačne podľa vopred schváleného časového plánu zasadnutí, prípadne podľa nutnosti zasadá komisia aj v mimoriadnych termínoch.

V roku 2023 sa k 4. októbru uskutočnilo 11 zasadnutí komisie, z toho 9 bolo riadnych a 2 zasadnutia boli mimoriadne. Komisia ako poradný orgán samosprávy sa v rámci svojich kompetencií

zaoberala a predkladala svoje stanoviská a návrhy k predkladaným materiálom z oblasti financií: k rozpočtovým opatreniam, záverečnému účtu, vyhodnoteniu plnenia rozpočtu, pravidlám zostavovania rozpočtu, z oblasti správy majetku, napríklad k predaju a prenájomu majetku mesta, k zvereniu majetku do správy základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Komisia takisto rokovala o nadobudnutí majetku do vlastníctva mesta Nitra (napr. verejné osvetlenie v rámci IBV), o majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov v rámci vlastných investičných akcií mesta (napríklad miestna cesta Orechov dvor, Cyklotrasa Mlynárce – Diely – Klokočina), o Cenníku mesta Nitra,

Zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a o všeobecne záväzných nariadeniach Mesta Nitra, napr. o miestnych daniach a poplatkoch, o trhovom poriadku trhovísk.

Pripravili členovia komisie

Komisia pre mobilitu

Mestskému zastupiteľstvu sa podarilo zložiť odborne a vekovo vyváženú komisiu pre mestskú mobilitu. Členmi komisie sú mladí pracovníci štátnej správy, skúsení odborníci zo súkromnej sféry a svoju zástupkyňu v komisii majú aj architekti. Toto zloženie sa odzrkadlilo v rozmanitosti tém a problémov, ktorým sa komisia počas

roka venovala. Komisia okrem iného odsúhlasila realizáciu opatrení pre zlepšenie plynulosti dopravy na dopravne dôležitých križovatkách, určila priority výstavby cyklotrás, iniciovala zlepšenie dopravnej obslužnosti mestskou autobusovou dopravou. V súčasnosti sa členovia aktívne venujú najmä problematike rezidentského parkovania.

S podporou poslancov sa podarilo naštartovať proces obnovy vodorovného dopravného značenia v centre mesta a parkovacích miest na sídliskách, ktoré nebola realizovaná niekoľko rokov. Vyznačenie parkovacích miest je pritom jednou zo základných podmienok zavedenia rezidentského parkovania. V súčasnosti sa intenzívne pracuje

na príprave všeobecne záväzného nariadenia, ktoré bude upravovať podmienky parkovania. Ďalším nevyhnutným krokom bude nákup nových parkovacích automatov, ktoré umožnia zakúpenie parkovacieho lístka na konkrétne evidenčné číslo vozidla, zaobstaranie vozidla na kontrolu plateného parkovania, zavedenie nového evidenčného

systému a v neposlednom rade výstavba parkovacích miest. V príprave týchto opatrení však prešľapujeme na mieste, pretože v rozpočte nie sú vyčlenené potrebné financie, meškáme s výstavbou parkovísk a so zavedením evidenčného systému. Napriek uvedeným problémom verím, že cieľ, ktorým je rezidentské parkovanie najmenej v dvoch mestských častiach sa v priebehu budúceho roka dosiahne. Na záver si dovoľím poďakovať členom komisie za aktívnu a konštruktívnu spoluprácu a kolegom v mestskom zastupiteľstve za podporu návrhov v oblasti dopravy.

Andrej Sitkey, predseda komisie

Výbory mestských častí informujú

VMČ Dolné Krškany, Horné Krškany

Vážení čitatelia, po dlhšej prestávke sa prihovárme s bilanciou činnosti nášho výboru mestskej časti prostredníctvom Radničných novín. Po komunálnych voľbách sa konštituoval nový výbor, členov sme predstavovali na verejnom zasadnutí v KD Dolné Krškany.

Náš VMČ č. 1 sa snaží rovnako ako v predošlých volebných obdobiach zabezpečiť kvalitný život pre obyvateľov našej mestskej časti, naďalej je pre nás kľúčovým faktorom spolupráca obyvateľov a ich aktívna účasť pri riešení rôznych životných situácií a tiež podnety pre rozvoj kvality života komplexne. Na zasadnutiach sme riešili viaceré podnety týkajúce sa napr. občianskeho spolunažívania, údržby verejnej zelene, podnet občanov ohľadne nepomeru zvýšených daní z nehnuteľností a kvality služieb, neustále sa potýkame s problémom dopravy na preťaženej Novozámockej

ulici a ulici Na Priehon, s dlhodobou reklamáciou nekvalitne opraveného mosta pred čističkou odpadových vôd atď. Pozitívne odozvy máme na viacero aktivít a podujatí, spomenieme aspoň Krškanský majáles, Deň matiek, v spolupráci s vinármi obľúbenú ochutnávku vín na Bite, alebo tradičnú obľúbenú akciu Krškanská krosová 10 / Rezervované pre deti / Krškanský kotlík, ktorej sa zúčastňuje čoraz viac návštevníkov a športových nadšencov. Viaceré potrebné investičné akcie sa nám zatiaľ nedarí presadiť podľa našich predstáv, ale veríme, že trpezlivou prácou naplníme naše ciele.

VMČ Staré mesto

Milí obyvatelia Starého mesta! S radosťou vám prinášame novinky o rozširovaní rezidentského parkovania na ulici pri Červenom kríži a Vajanského. V blízkej dobe budeme informovať aj o termíne rozšírenia na ulici Vikárska, Štefánikova a Párovská, aby rezidenti parkovali ako prví. Naša mestská samospráva úspešne pracuje aj na veľkých

projektoch, ako je obnova Starého parku a hradného kopca a tiež na príprave nových parkovacích miest na Párovciach, obnove Špitálskej ulice, pokračovaní v obnove Mostnej ulice. a Plánujeme aj obnovu verejného priestranstva za Dominom, ktoré bude slúžiť pre všetky generácie.

Je dôležité poznamenať, že realizácia týchto projektov bude závisieť od alokácie finančných prostriedkov zo strany mestského zastupiteľstva.

Sme však radi, že mestský úrad intenzívne pracuje na tom, aby tieto projekty mohli čo najskôr začať a urobiť naše mesto zase o niečo krajším.

Tešíme sa na to, ako tieto iniciatívy zlepšia naše Staré mesto a spríjemnia život všetkým jeho obyvateľom. Držme si palce, aby sa tieto projekty čoskoro stali skutočnosťou.

S pozdravom Výbor mestskej časti Staré Mesto

Jesenné upratovanie

Rozpis umiestnenia kontajnerov 23. 10. – 24. 11. 2023 (VI. – X. turnus)

Chrenová II.

• Pondelok 23. 10. 2023

Lesná 1, 2
Lipová 10
Tr. A. Hlinku 32
Výstavná 29 – 35
Výstavná 39
Javorová

• Utorok 24. 10. 2023

Lúčna
Dlhá 12
Kozmonautov 12
Výstavná 7-9
Brezová

Chrenová IV.

• Streda 25. 10. 2023

Gorazdova x Fándlyho
Levická (200m od zastávky MAD)
Fándlyho x Beniaková
Pri strelnici x Bohúňova

• Štvrtok 26. 10. 2023

Hečkova x Pod vinohradmi
Za humnami 50
Ďurčanského x Biringerova
Sadová x Želiarska

• Piatok 27. 10. 2023

Doležalova x Vašinova
Malíkova x Chrenovská
Kvetná 20
Dlhá 9

Zobor

• Pondelok 30. 10. 2023

Hornozoborská x Turistická
Hornozoborská x Slávičie
chodníky
Hornozoborská x Hraničná
Metodova x Žibrická

• Utorok 31. 10. 2023

Moskovská x Tatarkova
Martinská dolina x Malá
kamenná
Martinská dolina x Jelenecká
Chmeľová dolina x Trnistá

• Streda 1. 11. 2023

Orechová x Pánska dolina
Pánska dolina 29
Strmá x Pri jazierku
Strmá x Urbancova

• Štvrtok 2. 11. 2023

Svätourbanská x Jánskeho
Dolnozoborská x Chmeľová
dolina
Svätoplukova x Pod Zlatým
brehom
Hornozoborská x Kamenná

• Piatok 3. 11. 2023

Hraničná x Dubová
Burgunská x Orechová
Konečná MAD č. 10
Chmeľová dolina (bývalá otočka
MAD č. 1)

• Streda 8. 11. 2023

Klinčekova x Hornohorská
Hornozoborská x Kláštorská
Kláštorská x Ľaliová
Komenského x Skautská

• Štvrtok 9. 11. 2023

Hornozoborská 100
Orgovánová x Vinohradnícka
Muškátová x Sv. Beňadika
Dobšinského x Jelenecká

• Piatok 10. 11. 2023

Svätoplukova x Ružová
Vendelínska
Dolnohorská 62

Dražovce

• Pondelok 6. 11. 2023

Švabinského x Ambrová
Pri Perinovej studni x Pri pekárni
Pod kostolíkom x Jána Zelenáka
Rozmarínová x Pri Dobrotke
koniec cesty do bývalého
kameňolomu

• Utorok 7. 11. 2023

koniec Zoborskej
Jána Zelenáka x Kultúrna
Topoľčianska x Sčasného
Lužianska x Topoľčianska

Diely

• Pondelok 13. 11. 2023

Kmeťova
Na Hôrke – potraviny Nitrazdroj
(12.00 – 20.00)
Na Hôrke 2 (18.00 – 20.00)
Kmeťova 7
Tokajská (smerom ku kaplnke)
Murániho (začiatok ulice)

• Utorok 14. 11. 2023

Viničky (podchod)
Dunajská (smerom na
Piešťanskú)
Zvolenská (začiatok ulice)
Rýnska 4
Zvolenská 20–22

Párovské Háje

• Streda 15. 11. 2023

Hájnicka (12.00 – 16.00)
Čakankova (16.00 – 20.00)
Hydinárska (12.00 – 20.00)
Lány 4 (12.00 – 16.00)
Stromová (16.00 – 20.00)
Ulička pod lesom (12.00 – 15.00)
Olivová x Hydinárska (15.00 –
20.00)
Jurský dvor – záhradkárska
osada (12.00 – 20.00)
Lukov Dvor – k bufetu (12.00 –
20.00)

Kynek

• Štvrtok 16. 11. 2023

Ovocinárska x Hájska
Ovocinárska / pri ihrisku
Ku kostolu x Hájska
KD Kynek
Pod Orešinou
Trnavská – konečná MAD č. 18
(12.00 – 15.00)
Na dolinu x Repíková (15.00 –
20.00)

Mlynárce

• Piatok 17. 11. 2023

Chotárna / pri klube dôchodcov
Bolečkova x Remeselnícka x
Krompašská
Štúrova x Bolečkova
Dubikova
Fraňa Kráľa x Remeselnícka

Dolné Krškany

• Pondelok 20. 11. 2023

Cirmánska x Pri mlyne
Biovetská x 1.mája
Nezábudkova x Látečkovej
voľná plocha pred bistro Harley

• Utorok 21. 11. 2023

Novozámocká x Dvorčianska
Novozámocká x Záborského
Na Priehon (parkovisko pred
horným cintorínom)
Dvorčianska 63

Horné Krškany

• Streda 22. 11. 2023

Široká (začiatok ulice)
Zelená (roh Zlievarenskej)
Krškanská (parkovisko pri
reštaurácii)
Brigádnická (začiatok ulice)
Staromlynská (v blízkosti školy)
Zlievarenská x Pod Katrušou

Inštrukcie:

- kontajner bude na stanovište dovezený o 12.00 a odvezený o 20.00
- počas dňa bude kontajner podľa potreby niekoľkokrát odvezený
- do veľkoobjemových kontajnerov patrí hlavne veľkorozmerný komunálny odpad (nábytok, wc misy, sanita a pod.)
- rozmerovo veľký odpad žiadame rozobrať a následne uložiť do veľkoobjemového kontajnera
- do veľkoobjemových kontajnerov nepatrí organický odpad (konáre, drevo, lístie a pod.), stavebná suť a OEEZ (elektrozariadenia – televízory, chladnička a pod.)
- väčšie množstvá komunálneho odpadu je možné uložiť po predložení občianskeho preukazu (ak máte trvalé bydlisko v Nitre) alebo dokladu o zaplatení poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v Nitre bezplatne na zberných dvoroch v meste
- stavebnú suť možno na zberných dvoroch za poplatok 0,05 eur za 1 kg.

TRIEDIM, TRIEDIŠ, TRIEDIME...

8. ČASŤ: TEXTIL A OBLEČENIE

Na zber obnoseného šatstva slúžia špeciálne kontajnery označené ako „Ekocharita“. Zberom oblečenia prispievame k recyklácii a zhodnoteniu tejto suroviny. Časť pretriedeného oblečenia putuje ľuďom v núdzi prostredníctvom partnerských charitatívnych organizácií. Pretriedená časť vyzbieraného textilu a oblečenia z kontajnerov sa zužitkuje ďalším nosením, nakoľko sa prostredníctvom partnerov dostane do rúk sociálne slabších rodín, či iných ľudí v núdzi.

Vedeli ste, že?

- každých 10 minút sa na Slovensku vyhodí 460 kilogramov textilného odpadu
- textilná výroba spôsobuje v dôsledku farbenia a konečnej úpravy výrobkov približne 20 % celosvetového znečistenia vody
- módnym priemyslom je zodpovedný za 10 % celosvetových emisií uhlíka – viac ako medzinárodné lety a námorná doprava spolu

Čo a ako vkladať do kontajnerov Ekocharita?

Textil vložte v pevne uzatvorených, hrubších igelitových taškách, alebo iných vhodných pevných transportných obaloch. Topánky po pároch zviažte, alebo inak pevne spárujte. Darované veci dôsledne vložte do kontajnera tak, aby padli dovnútra. Nikdy ich nenechajte vedľa kontajnera a nedajte tak šancu ich znehodnoteniu počasim alebo neoprávnenou osobou.

Čo patrí do kontajnerov Ekocharita?

- oblečenie vhodné na ďalšie použitie, a teda pekné, čisté, nepoškodené a použiteľné pánske, dámske a detské oblečenie
- opasky, kabelky, topánky
- bytový textil

Čo nepatrí do kontajnerov Ekocharita?

- textilný odpad nevhodný na ďalšie použitie, a teda znehodnotený, poškodený, špinavý a nepoužiteľný textil (takýto odpad vhadzujte do komunálneho odpadu)

Ako znížiť produkciu textilného odpadu

- pred nákupom zvážte, či oblečenie skutočne potrebujete
- zvolte kvalitné oblečenie, ktoré vám vydrží dlhšie
- skúste si vybudovať tzv. kapsulový šatník, ktorého základom je menej vecí, ktoré sú kvalitné a dobre navzájom kombinovateľné
- zjdite občas do second handu alebo do obchodov, ktoré ponúkajú recyklovanú módu

Martin Pavelka
foto: ilustračné

Nitrianska „informačka“ oslávila 30 rokov

Turistické informačné centrum Nitra počas svojho pôsobenia prešlo viacerými zmenami. Ohliadnite sa spolu s nami za začiatkami „informačky“ a spoznajte aktivity, ktoré v meste ponúka.

NISYS sa pretransformoval na TIC Nitra

Turistické informačné centrum vzniklo v priestoroch bývalého Domu kultúry Orbis vo februári 1993 ako mestské informačné centrum NISYS, ktoré bolo zamerané na poskytovanie informácií obyvateľom mesta a blízkeho okolia. NISYS – Nitriansky informačný systém je od roku 1994 členom Asociácie informačných centier Slovenska (AiCES).

NISYS sa stal miestom, kde ľudia našli všetky druhy informácií nielen o cestovnom ruchu, ale aj o firmách, ktoré v meste pôsobili. Vďaka jazykovému vybaveniu zamestnancov zastrešoval aj partnerskú spoluprácu a propagáciu mesta. NISYS bol zároveň miestom, kde ľudia našli informácie o ubytovaní, stravovacích možnostiach a sprievodcu po miestnych pamiatkach. NISYS bol komunikačným kanálom, ktorý prezentoval mesto Nitra a blízke okolie na mnohých výstavách doma aj v zahraničí. V máji 2001 sa prevádzka presťahovala do budovy bývalej radnice na Štefánikovej triede 1 v centre mesta, kde sídli dodnes. S nástupom internetu a sociálnych sietí sa činnosť TIC Nitra rozšírila o webový portál, najskôr www.nisys.sk

a neskôr www.nitra.eu a tiež o profily na Facebooku a Instagrame.

V roku 2018 sa zmenil názov z NISYS na TIC Nitra – Turistické informačné centrum Nitra kvôli jednoduchšiemu vyhľadávaniu, prehľadnosti a lepšej komunikácii infocentra voči turistom.

Od roku 2021 zastrešuje TIC Nitra aj celú oblasť cestovného ruchu pre Mesto Nitra – dotačnú schému mesta, štatistické údaje v cestovnom ruchu, strategické dokumenty a projekty pre cestovný ruch.

Dnešné Turistické informačné centrum Nitra je miestom, kde nájdete potrebné informácie

Vyhľadávajú ho najmä návštevníci, ktorí prídu do Nitry a chcú tu stráviť určitý čas, ale je obľúbeným miestom aj pre domácich.

Pracovníci centra dokážu poradiť, čo v meste navštíviť, informovať o kultúrnych, spoločenských, športových aktivitách v meste aj v blízkom okolí. Spravujú a aktualizujú web stránku www.nitra.eu ako aj ich sociálne siete. Zároveň poskytujú sprievodcovské služby pre tých, ktorí chcú spoznať mesto a jeho blízke okolie. Pripravujú a poskytujú propagačné

materiály pre návštevníkov mesta, sú predajným miestom suvenírov, darčkových predmetov, kníh o Nitre a Slovensku a siete Ticketportal.

Informačné centrum sa každoročne zapája do osláv Svetového dňa cestovného ruchu (27. september) a oslavuje aj Svetový deň sprievodcov cestovného ruchu (21. február). Rozšírili ponuku o značku Udržateľná Nitra, ktorá spája rôzne eko aktivity a sieťujú poskytovateľov cirkulárnej ekonomiky.

Taktiež vytvorili viaceré aplikácie pre domácich aj návštevníkov mesta ako sú Cesty Corgoňa, kde sa môžete zahrať a spolu s Corgoníkom prejsť mesto, alebo web Mesto v meste, kde si pozriete ako mesto vyzeralo kedysi. Spolupracujú na viacerých projektoch a zážitkových aktivitách v oblasti cestovného ruchu, sú infobodom Cyrilometodskej a Svätojakubskej cesty.

Kolektív TIC Nitra

Turistické informačné centrum Nitra
Štefánikova trieda 1
949 01 Nitra

E-mail: info@nitra.sk
Tel: +421 37 16 186, +421 37 741 09 06

Facebook: Turistické informačné centrum Nitra
Instagram: [tic_nitra](https://www.instagram.com/tic_nitra)
Web: www.nitra.eu

Kalendár podujatí – október, november

19. október / štvrtok / 18.00

Synagóga
Nitrianska hudobná jeseň:
PIÚ TRIO BRNO,
Marek Peňáz / klavír, Martin Janál /
husle, Štěpánka Plocková / violončelo

22. október / nedeľa / 19.00

Bazilika sv. Emeráma
Nitrianska hudobná jeseň:
SOLAMENTE NATURALI / VOCAL
ENSEMBLE SoLa / MILOŠ VALENT

26. október / štvrtok / 18.00

Synagóga
Nitrianska hudobná jeseň:
JÁN LABANT / gitara a hostia: Karol
Kompas / gitara, Martin Ralík / gitara
Pocta Liborovi Babuljakovi

20. október / piatok / 15.00

ZŠ Topolová
Mesiace úcty k starším:
účinkujú: deti zo ZŠ Topolová v Nitre

21. október / sobota / 15.00

KSC Janíkovce
Mesiace úcty k starším:
účinkujú: LHP muzika
a deti z MŠ Nitra – Janíkovce,

22. október / nedeľa / 16.00

KD Krškany
Mesiace úcty k starším:
účinkujú: Komňackí mládenci

26. október / štvrtok / 16.00

CVČ Domino
Mesiace úcty k starším:
účinkujú: deti zo súborov z CVČ
Domino v Nitre, Janissa

29. október / nedeľa / 15.00

KD Dražovce
Mesiace úcty k starším:
účinkujú: folklórna skupina Tradícia,
Heligónka P&L

25. október / streda / 19.30

Synagóga Nitra
Kinoklub Nitra:
DISCO BOY

26. október / štvrtok / 19.30

bod.K7 – pešia zóna,
Kinoklub Nitra:
VŠETCI ĽUDIA BUDÚ BRATIA

31. október / utorok / 19.30

Synagóga Nitra,
ANATÓMIA PÁDU

2. november / štvrtok / 19.30

Synagóga Nitra,
CHLIEB A SOL'

8. november / streda

18.00
Synagóga Nitra
ANDY WARHOL – americký sen

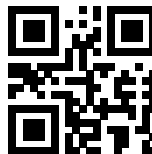
20.00
Synagóga Nitra
SVETLOPLACHOSŤ

9. november / štvrtok / 19.30

Synagóga Nitra
GOLDA – železná lady Izraela

2. – 16. november

Synagóga Nitra
Polstoročie spolupráce Gloria in urbe
Kroměříž očami fotografů
výstava fotografií z partnerského
mesta Kroměříža pri príležitosti 50.
výročia podpísania zmluvy
o partnerstve medzi mestami
Kroměříž a Nitra

Viac info na:
www.nitra.eu

Domáce násilie sa dá zastaviť...

Mariana Kovačová
riaditeľka Centra Slniečko

Domáce násilie začína zväčša nebadane. Najskôr nenápadnými prejavmi zneisťovania a ponižovania ako napríklad: „Zase sa to jedlo nedá jesť!“ či „Opäť si nedala tie hrnčeky uškom doprava, čo si to už fakt nevieš zapamätať?“ alebo „Ani len deti nedokážeš utíšiť, si úplne nanič!“ Spočiatku sa tieto situácie objavujú iba ojedinele, ale postupne sa čas medzi nimi skracuje a naberajú na intenzite.

Pokiaľ vám alebo vašim blízkym niekto ubližuje, vedzte, že cesta z násilia existuje. Obete domáceho násilia často popierajú skutočnosť, že zažívajú v domácnosti násilie, násilnú osobu ochraňujú, hanbia sa a obviňujú, že za násilie, sú sami zodpovedné. Nie je to tak. A ak sa rozhodnete so situáciou, v ktorej sa nachádzate vy alebo vám blízka osoba niečo urobiť, kontakty na pomoc a mnohé ďalšie zaujímavé informácie nájdete na www.bezmodrin.sk

Kontakt na Centrum pre obeť domáceho násilia v Nitre:
0917 545 808

Email: poradna@centrumslniecko.sk
Viac informácií nájdete na:
www.centrumslniecko.sk
www.kozmove-dobrodruzstva.sk

Pri domácom násilí aj banálna vec vygraduje a často skĺzne do násilia. Či už psychického, ktoré sa prejavuje vulgárnymi nadávkami, vyhrázaním sa, ublížením, zabitím alebo fyzického, ku ktorému patrí napríklad fackovanie, bitie pástami, sácanie, ale aj znásilnenie.

Domáce násilie spôsobuje často trvalé následky a jeho obeťou sa môže stať ktokoľvek a v akomkoľvek postavení. Ženy, deti, starí ľudia, zdravotne postihnutí, ale aj muži. Výskumy poukazujú na to, že násilie v domácnostiach je namierené najmä voči ženám. Napríklad z výskumu, ktorý bol realizovaný vo viacerých krajinách Európy agentúrou FRA vyplýva, že až 34 % žien na Slovensku uvádzalo, že zažilo počas svojho života fyzické, sexuálne násilie zo strany partnera alebo inej osoby. To je každá tretia žena. Obeťou sa môže stať ktokoľvek.

Pri domácom násilí ide o prevahu iba jednej strany a vedomé zneužívanie sily a moci. Nejde o jednorazový akt, ale o opakujúce sa násilie, ktoré má stupňujúci charakter, deje sa v prostredí domácnosti za zatvorenými dverami medzi blízkymi osobami.

Čo môže urobiť obeť domáceho násilia, aby ukončila násilný vzťah?

Najskôr je dôležité uvedomiť si, že žije v násilnom vzťahu a že dlhodobé násilie zanecháva stopy na celej rodine – najmä na psychike, a to priamo na nej, ale aj na deťoch. Nie je jednoduché požiadať o pomoc, obeť domáceho násilia často paralyzuje strach. Strach o jej život, o život svojich detí a ostatných členov rodiny, strach z naplnenia vyhrážok násilnej osoby.

Príbeh z Centra Slniečko

Jana zažívala v domácnosti s Ľubošom dlhodobé násilie. Začalo sa hneď po pôrode ich spoločného syna, rok po svadbe. Ľuboš bol žiarlivý na každý pohľad akéhokoľvek muža. Najskôr to Jana brala ako výhodu, myslela si, že mu na nej záleží. Postupne sa ale so žiarlivosťou začali spájať nepríjemné poznámky, neskôr nadávky, ponižovanie. Úplne ju odrezal od rodiny, od známych, neustále ju kontroloval. Jana sa počas rodičovskej dovolenky nemohla s nikým stretávať, nemohla chodiť k rodičom, musela manžela informovať o každom kroku. Ani nezbadala ako a došlo k prvej bitke za zle povysávaný koberec, druhá za rozvarené halušky. Ďalšie už nepočítala. Nikomu nič nepovedala,

V august nás navždy opustili títo Nitrania

iba trpela. Obviňovala sa a hanbila sa. Každý deň pred príchodom partnera domov sa snažila, aby sa nemusel na nič hnevať, no aj tak si vždy niečo našiel, aby ju mohol ponížiť alebo udrieť. Pri poslednom údere, keď držala v náručí ich syna, ktorý jej po údere vypadol z rúk, zavolala políciu. Prišli rýchlo. Pomohli s privolaním sanitky pre ňu a malého syna. Vykázali manžela z ich spoločného bytu na 14 dní a informovali Janu, že ju budú kontaktovať z Intervenčného centra (IC). Z IC, ktoré prevádzkuje Centrum Slniečko volali hneď druhý deň ráno a ešte v ten deň prišli k nej domov. Pomohli jej so spísaním návrhu na súd, čím sa predžilo vykazanie až do právoplatného rozhodnutia súdu. Poskytli právne, sociálne a psychologické poradenstvo. Jana si na pár mesiacov vydýchla, využila pomoc IC a začala nový život bez násilia. Súd vydal zákaz vstupu do obydľia a aj zákaz priblíženia ako k nej, tak k ich spoločnému dieťaťu. Neskôr bol partner súdom odsúdený na 24 mesiacov podmienene.

A čo môžeme urobiť my ostatní?

Predovšetkým, a to aj verejne, odmietnuť násilie, správať sa korektne k ostatným, snažiť sa riešiť konflikty nenásilným spôsobom a dávať tak vhodný príklad deťom, známym, kolegom, okoliu. Môžeme ponúknuť pomocnú ruku, pokiaľ máme podozrenie na domáce násilie, opýtať sa vo vhodnej chvíli, či potenciálna obeť nepotrebuje pomoc. V prípade potreby zavolať políciu, sprevádzať obeť, či vyhľadať odbornú pomoc.

V najbližšom čísle Radničných novín si môžete prečítať o problematike závislosti s riaditeľkou neziskovej organizácie Budúcnosť Lubou Pavelovou. Zaujala vás daná téma? Riešite aj vy alebo vaši blízki náročnú životnú situáciu? Vaše pripomienky alebo otázky na prizvaného odborníka môžete zasielať na emailovú adresu svitacova@msunitra.sk.

Milan Benko
vo veku 69 rokov

Jozef Beňo
vo veku 65 rokov

Eduard Bernáth
vo veku 73 rokov

Peter Ďuriš
vo veku 72 rokov

Daniel Földeši
vo veku 58 rokov

Lubomír Frič
vo veku 66 rokov

Lubica Fulierová
vo veku 71 rokov

Michal Goruša
vo veku 73 rokov

Klára Grofíková
vo veku 84 rokov

Magdaléna Hegedúsová
vo veku 91 rokov

Mária Heinischová
vo veku 78 rokov

Alena Hlobíková
vo veku 59 rokov

Metod Horanský
vo veku 85 rokov

Klára Houdková
vo veku 91 rokov

Božena Ištvánová
vo veku 88 rokov

Helena Jančová
vo veku 88 rokov

Justína Koncová
vo veku 95 rokov

Mária Konczová
vo veku 82 rokov

Július Králik
vo veku 65 rokov

Margita Kšiňanová
vo veku 87 rokov

Milan Kunkela
vo veku 65 rokov

Mária Kvetanová
vo veku 94 rokov

František Látečka
vo veku 70 rokov

Štefánia Lehmdenová
vo veku 85 rokov

Pavel Lieskovský
vo veku 74 rokov

Pavol Luprich
vo veku 74 rokov

Anna Manicová
vo veku 85 rokov

Edita Marišová
vo veku 98 rokov

Emília Martošová
vo veku 94 rokov

František Mikulík
vo veku 69 rokov

Eva Mravcová
vo veku 76 rokov

Jaroslava Ollíková
vo veku 77 rokov

Norbert Ondrášek
vo veku 53 rokov

Jozefína Oriěšková
vo veku 93 rokov

Milan Orviský
vo veku 71 rokov

Miroslav Pargáč
vo veku 74 rokov

Viliam Pavel
vo veku 67 rokov

Helena Pavlová
vo veku 74 rokov

Eva Porubská
vo veku 75 rokov

Tibor Pöthe
vo veku 77 rokov

Anna Prokipčáková
vo veku 74 rokov

František Slovák
vo veku 80 rokov

Tamara Smatanová
vo veku 0 rokov

Anna Stehlíková
vo veku 88 rokov

Emília Stochová
vo veku 91 rokov

Helena Struhárňanská
vo veku 72 rokov

Ružena Struhárová
vo veku 90 rokov

Karol Šišovský
vo veku 56 rokov

Mária Štrbová
vo veku 87 rokov

Mária Tarková
vo veku 89 rokov

Jozef Toman
vo veku 86 rokov

Mária Valachová
vo veku 59 rokov

Marta Varečková
vo veku 71 rokov

Rudolf Varga
vo veku 81 rokov

Mária Vincúrová
vo veku 70 rokov

Štefánia Vnučková
vo veku 74 rokov

Alena Zahradníková
vo veku 72 rokov

	BÍČI HUDOBNÝ NÁSTROJ	VIANOČNÁ RASTLINA	HRE- BENOM UPRAVUJETE	POMÔCKY: AMBO, KRIS	TELÚR (ZN.)	OTEC (FAM.)	AKOSI (BÁS.)	NAJEDENÍ	LASICO- VITÁ ŠELMA		ROB STEHY	MENO ADOLFA	2	NATLAČÍŤ
KORBÁČ				OPEKANÝ CHLIEB						VEDO- MOSŤ (HOVOR.)				
				HUNCÚT										
1										HLAVNÁ MÝSLIENKA				
										FRANCÚZ- SKÝ ČLEN				
SLOVEN- SKÁ OBEČ V OKRESE LEVICE					VARNÁ NÁDOBA						OKRESNÝ STAVEBNÝ PODNIK			
											POKRYTÉ LESMI			
OBLEP					OSAMEL							CITOSL. POVZDY- CHU		
												SEKÁME		
ZNÁK TÓNU										SICÍLSKA SOPKA				
	FEDERÁLNY ÚRAD VY- ŠETROVANIA V USA	SLOVKO RADOSTI RONENIE, PRŮD (BÁS.)								SNÍVAŤ				
FRANCIUM (ZN.)			LUŽNÝ LES	SMŤ (KNIŽNE)						SLOVESNÝ ZÁPOR			HORKÁ RASTLINA	OSADY V PŮŤI
ZNAČKA LIKÉRU										ANTICKÁ TRIBUNA				
ESKIMÁK										TRUPY				
										KÓD BRUNEJA				
	OBRAD POME- NOVANIA	HOLMIUM (ZN.)			ALKOHOL (SKR.)	STARÁ DÍŽKOVÁ MIERA	ZNAČKA KEČUPU	POVLAK NA VÍNE	HLAS OVCE				ENER- GETICKÉ ZÁVODY	
		RASTLINNÁ DROGA							MOL RAKUSKA				DOPRAVNÁ LINKA	
KEŽMA- ROK (EČV)			VLASTNE, NAKONIEC								VIDINY			
			ÁZIJSKÝ KOČOVNÍK								PAHREBA			
KÚT				OBJEMOVÉ JEDNOTKY						TURBO PASCAL			TOHTO ČASU (SKR.)	AD ACTA (SKR.)
				ŠPORTOVÝ KLUB (SKR.)						SPOTREBNÉ DRUŽSTVO				
3										DLHO- ROČNÝ LÍDER SNS (JÁN, *1953)				
OBRNENÉ VOZIDLO					ZLÝ DUCH, ČERT					KOJENEC				

Október – mesiac úcty k starším

Jeseň je obdobím umeleckých diel prírody, ktorá je ako krásna paleta ohromujúca pestrými farbami. Takýmto krásnym umeleckým dielom je aj človek v jeseni života. Tvaroval a formoval ho majster život svojimi skúškami, radosťami, ale aj starosťami.

„Najsilnejším prostriedkom proti starnutiu je láska.“ John Stuart Mill

Mesto
Nitra

Meno, priezvisko:

Telefónne číslo:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 30. 11. 2023 na adresu:

Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra alebo emailom
na redakcia@msunitra.sk.

Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

Krátke správy

Nitrania počas septembra vytriedili 669 litrov použitého kuchynského oleja

Službu v meste zabezpečuje súkromná spoločnosť. Ľudí motivuje najmä výmena starého za nové. Za odovzdaný použitý kuchynský olej môžu získať ocot alebo olej. Počas septembra spoločnosť odovzdala 92 litrov octu a 192 litrov kuchynského oleja.

A prečo je dôležité recyklovať olej? Použitý kuchynský olej ako odpad znečisťuje a zanáša kanalizačné potrubia. Keď sa dostane do vody, dokáže znečistiť niekoľko tisíc litrov vody. Olej je biologicky ťažko odbúrateľný a vo vodnom prostredí redukuje kyslík potrebný pre faunu a flóru. Použitý olej obsahuje karcinogény. Jeho recykláciou sa zamedzí znečisteniu povrchových a podzemných vôd.

Pred hokejovými zápasmi budú jazdiť špeciálne spoje MHD

Dobrá správa pre fanúšikov hokeja, poslanci mestského zastupiteľstva schválili posilové spoje pred zápasmi HK Nitra. Jazdiť začnú od 1. októbra v dňoch konania domácich zápasov. Dopravca vypraví vždy dva autobusy, jeden pôjde z Klokočiny, druhý z Chrenovej. Presný rozpis zverejní mesto aj dopravca Transdev na svojich webových stránkach a sociálnych sieťach. Hokejový autobus mesto prvý raz vypravilo už v marci. Cieľom je zabezpečiť

pre fanúšikov aj inú možnosť dostať sa na zápas a zo zápasu ako autom.

Podakujte dobrovoľníkom za ich prácu

Nitrianske centrum dobrovoľníctva aj tento rok organizuje oceňovanie dobrovoľníkov na podujatí Srdce na dlani, kde za prítomnosti zástupcov mimovládnych organizácií a samosprávy oceňuje dobrovoľníkov z Nitrianskeho samosprávneho kraja. Nominácie sú prijímané od organizácií, občianskych združení, kolektívov či jednotlivcov. Nominovať je možné v 8 kategóriách, ako napríklad dobrovoľník pracujúci s mládežou, v kultúre alebo pre životné prostredie. Novinkou je možnosť postúpiť z krajského kola nominácií na národnú úroveň.

Ak chcete aj vy oceniť svojho dobrovoľníka, nominujte ho do 2. novembra vyplnením krátkého online formulára: bit.ly/srdcenadlani2023. Slávnostný program bude realizovaný v Nitrianskej synagóge 14. novembra o 17. hodine.

Z úsilia o začlenenie ukrajinských detí a ich rodín môže mať prospech celá komunita

Potvrdzujú to výsledky mesta, ktoré na poslednej návšteve Nitry vyzdvihli aj zástupcovia organizácie Unicef a označili Nitru za lídra v oblasti začleňovania detí a rodín, ktoré utiekli pred vojnou na Ukrajinu. „Vďaka COMIN Centru – kontaktnému centru pre cudzincov, ktoré existuje v Nitre už niekoľko rokov, bola možná rýchla a efektívna odpoveď na vzniknutú krízovú situáciu. Unicef oceňuje líderstvo Nitry, ktorá preukázala, že z úsilia o sociálnu inklúziu ukrajinských detí a ich rodín môže mať prospech celá komunita,“ povedala Michaela Bauer z Unicefu.

Na tieto aktivity získala radnica 630-tisíc eur, vďaka ktorým sa podarilo pokryť personálne náklady, navýšiť priestorové a technické kapacity na školách, v školských a voľnočasových kluboch, v oblasti práce s mládežou aj v samotnom projektovom riadení týchto aktivít. Ide teda o prínos nielen pre deti a rodiny z Ukrajiny, ale pre všetkých.

Delegácia z Nitry navštívila maďarské partnerské mesto Veszprém

Zúčastnili sa festivalu „Balaton Wine & Gourmet“. V rámci festivalu nadviazali priateľské vzťahy s mestami Dubrovnik (Chorvátsko), Tartu (Estónsko) a Most (Česká republika).

Primátor mesta Veszprém prijal nitriansku delegáciu, ktorú tvorili poslankyňa Jarmila Kráľová a Juliána Janíková a Peter Veselý z mestského úradu. Poskytol im všetky dôležité informácie ohľadom procesu, ktorý predchádzal titulu Európske hlavné mesto kultúry. Tiež ich oboznámil s pozitívami, ktoré tento titul so sebou nesie. Tieto informácie boli obzvlášť podstatné pre mesto Tartu, ktoré preberie štafetu v roku 2024. Delegácii boli predstavené nové projekty, ktoré boli vybudované aj pri príležitosti EHMK Veszprém.

Zástupcovia mesta boli súčasťou Dní Zielona Góra

V druhej polovici septembra navštívila delegácia z Nitry poľské partnerské mesto

Zielona Góra pri príležitosti „Dni Zielona Góra – Festival vína 2023“. Zdvorilostnej návštevy sa zúčastnili primátor Marek Hattas, poslankyňa Edita Vnučková, za mestský úrad Juliána Janíková a Marek Šípka

V poľskom meste sa stretli delegácie z 9 miest: Batumi (Gruzínsko), Cottbus (Nemecko), Soltau (Nemecko), Verden (Nemecko), Zittau (Nemecko), L'Aquila (Taliansko), Kraljevo (Srbsko), Nitra (Slovensko) a Zielona Góra (Poľsko). Účastníci nadviazali nové kontakty a vymenili si skúsenosti, ktoré v jednotlivých mestách fungujú. Zástupcovia mesta sa zúčastnili tradičnej prehliadky vínného festivalu. V rámci nej sa predstavili všetky dôležité inštitúcie a organizácie, ktoré v meste pôsobia a ktoré mesto podporuje. Navštívili Etnografické múzeum v Zielonej Góre, ktoré v minulosti spolupracovalo s našim Slovenským poľnohospodárskym múzeom. Vínný festival zavŕšili komentovanou degustáciou, pri ktorej sa dozvedeli o histórii vinohradníctva v Zielonej Góre.

Začiatok akademického roka na nitrianskych univerzitách

Počas septembra sa uskutočnili slávnostné otvorenia akademického roka na oboch univerzitách – Slovenskej poľnohospodárskej univerzite a Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Spolupráca medzi univerzitami a mestom Nitra je na výbornej úrovni. Spoločnou snahou je vytvoriť prostredie, ktoré je bezpečné, inkluzívne, odolné, estetické a udržateľné. V minulom akademickom roku sa radnica angažovala v oblasti praxe študentov na mestskom úrade a v mestských organizáciách, na projektoch lokálneho, ale aj medzinárodného významu, ako napríklad Erasmus, Polirural či Inhabit.

TiCadlovo

Interaktívno-edukatívna
zóna o Nitre

Tešíme sa na vás
v TIC na Štefánikovej 1

pre malých
AŽ VEĽKÝCH

OTVORENÉ
VSTUP VOĽNÝ

od 15. septembra do 15. júna: po-pi 10:00-15:00

od 16. júna do 14. septembra: po-pi 9:00-17:00
so-ne 13:00-17:00

Vstupy pre
organizované skupiny

Detskú interaktívno-edukatívnu zónu TiCadlovo môžete prísť
navštíviť aj ako skupina. Maximálna kapacita je **14 detí a 1 dospelý**.
Súčasťou organizovaného vstupu je aj komentovaná prehliadka.
Vstupné pre skupiny je 1€/os. Termín je možné dohodnúť osobne
v rámci otváracích hodín alebo telefonicky

Ďalšie info nájdete
na www.nitra.eu

037/ 741 0906

Turistické
informačné
centrum

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Nitriansky samosprávny kraj - podporovateľ Európskej kultúrnej cesty svätých Cyrila a Metoda